

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 108.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Abesinija in mednarodna politika

Italijanske priprave za vojni pohod v
vzhodni Afriki kažejo, da so v Rimu
čvrsto odločeni, izvesti svoje načrte
proti Abesiniji do kraja. Dnevno odha-
jajo iz Neaplja nove čete, municija, vojni
materijal proti Rdečemu morju, tako
da ima danes Italija v svojih afriških
kolonijah skupno s četami domačinov
že okrog 300.000 mož.

Italija pa si je svesta velikih težav,
ki jo čakajo. Oddaljenost, slaba zveza z
domovino, neugodno podnebje in nepre-
hodnost ozemlja so sovražne okolnosti,
s katerimi morajo Italijani pri operacijah
vsaj toliko računati, kakor z abe-
sinsko vojsko samo. Da bi izenačilo te
neugodne okoliščine, zbira italijansko
vojno vodstvo ob mejah strašne teh-
nične sile. Saj čaka povelja za napad
baje nad 1000 lovskih in 300 bombnih
letal. Neposredno pred začetkom vojnih
operacij pojde, tako so vsaj poročali
angleški listi, sam Mussolini na bojišče,
da dvigne bojno duha italijanskih
čet.

Vzporedno z vojaškimi pripravami
teče tudi neumorna diplomatska akcija
Italije, ki se trudi, da bi spopad, če že
ne bi mogla pridobiti za svoje načrte
ostalih velesil, vsaj omejila na Abesi-
nijo samo. Danes se že vidi, da se ne
namerava nobena država več resno upi-
rati italijanskim načrtom. Tudi Anglija
se je uverila, da bi pri tem ne mogla
računati na podporo nobene druge
države Evrope. Misija njenega ministra
Edena v Rimu se je popolnoma izjavo-
vala in odločna Mussolinijeva izjava je
dala tej misiji celo obeležje male bla-
maže.

Preostalo bi torej za reševanje spora
še edino Društvo narodov, ki pa Italije
ne bo moglo odvrniti od njenih načrtov
v Afriki. Zato je skrb angleške vlade
danes v glavnem ta, da Italija ostane
v Zenevi. Po izstopu Japonske in Nem-
čije bi z odhodom Italije Društvo nar-
odov skoro popolnoma izgubilo svoje
mednarodno obeležje in postalo očitno
angleški instrument. Iste skrbi so po-
siale na pot tudi glavnega tajnika
Društva narodov Avenola, ki se je pri
svojem romanju po zapadu kot Fran-
coz seveda ustavil najprej v Parizu.
Tam pa so, kakor je podoba, že močno
izgubili voljo, da podpirajo angleške
interese, odkar je Anglija s svojo izra-
zito Nemcem prijazno politiko zapustila
skupno zapadno fronto in se je Fran-
cija morala zato tesneje nasloniti na
Italijo. Poleg tega ima pa Laval tudi
z notranjo politiko toliko posla, da
skoraj ne more nastopati kot posredo-
valec v italijansko-angleških zadevah
gleda Afrike.

Italija že poprej ni bila nikdar po-
sebna prijateljica Društva narodov, če-
gar demokratska ureditev ni v skladu
s fašističnim hierarhičnim načelom o
družbi. Društvo narodov je zato tudi
pri tej priliki predmet ostrih napadov
italijanskega časopisja, ki je na vest,
da se Društvo narodov preseli v novo
palaco, pisalo, da se bo ta selitev vr-
šila ali brez Abesinije, ali pa brez ene
glavnih evropskih držav. Bilo je jasno,
da je s tem mišljena Italija. Ravno
tako pa je jasno, da si Italija vsaj za
sedaj še ne želi preloma z Zenevo in
da so vse take napovedi le grožnje, ki
naj pred vsem omehčajo Veliko Brita-
nijo, glavno nasprotnico italijanskih
teženj.

Toda Anglija ima v tem delu Afrike
prevelike interese, da bi kar tako
ustregla željam Rima, saj bi bili ogro-
ženi njeni zvezi z Indijo in Južno Af-
riko, ako bi ob Rdečem morju nastala
prevetila tuja kolonialna posest. Za-
radi tega je angleško popuščanje le
navidezno. Res je sicer, da Angliji ne
bodo tvegali vojne z Italijo, toda dru-
gače bodo storiili vse, da preprečijo ita-
lijanski uspeh. Izjavili so že, da ne sma-
trajo za kršitev mednarodnih načel, če
prodajajo Abesincem orožje in muni-
cijo, kar pač pomeni, da bodo to delali
tudi v bodoče.

Še važnejša za Abesinijo pa utegne
postati indirektna angleška podpora.
Znano je, da so Angliji nedosežni mo-
stri v ustvarjanju takega ali drugač-
nega razpoloženja med neciviliziranimi
in polciviliziranimi narodi. Pokazali so
to zlasti med svetovno vojno, ko jim
je posrečilo pobuniti proti Turčiji sko-
ro vse druge muslimanske narode. In
sedaj že zopet prihajajo vesti, kako se
v vzhodni Afriki in Srednji Aziji širi
protiitalijansko razpoloženje. Ni treba
posebne bistroumnosti, da se za temi
pojavi spozna angleška roka.

Da bi abesinska afeta mogla izzvati
kak oborožen konflikt v Evropi, te ne-
varnosti gotovo ni več. Zaradi opisa-
nega angleškega delovanja pa je treba
računati, da bodo njeni valovi zopet
enkrat razburkali tajinstveni svet bliž-
njega Orienta.

Dunajska vremenska napoved za četr-
tek: Pretežno jasno in bolj toplo. Lepo po-
letno vreme se bo držalo še nekaj dni.

DANES BO PODPISAN KONKORDAT

Svečan sprejem jugoslovenskega odposlanca ministra dr. Auerja
v Rimu — Program slavnostnih dni — Avdiencia pri papežu

Rim, 24. julija. AA. Snoči ob 20.20
je prispel v Rim, kakor smo že poro-
čali, jugoslovenski minister pravde dr.
Ljudevit Auer. Na postaji sta ga poleg
drugi sprejela msgr. Joseph Picardo,
nikeški nadškof in pomočnik kardinala
Pacellija, in msgr. Giulio Barbetta, va-
tikanski strokovnjak za jugoslovenske
zadeve. Dalje so bili na kolodvoru pri-
sotni jugoslovenski poslanik pri Vati-
kanu Jevrem Simić ter celokupno oseb-
je naših poslaništev pri Vatikanu in
Kvirinalu, rektor zavoda sv. Jeronima
dr. Juraj Madžerac, člani jugoslovenske
kolonije v Rimu in številni novinarji.

Minister je pozdravil vse, ki so se
zbrali na peronu, in je nato stopil v
mali salon dvorske čakalnice, kjer mu
je zastojnik Vatikana še enkrat zaželel
dobrodošlico. Minister dr. Auer se je

nato odpeljal v jugoslovensko poslani-
štvo pri Vatikanu. Dokler se bo mudil
v Rimu, bo gost poslanika g. Simića.
Njegovo ostalo spremljevalstvo je nastanje-
no v hotelu »Park«.

Danes dopoldne je jugoslovenski mi-
nister pravde in čuvár državnega pe-
čata uradno posetil vatikanskega dr-
žavnega tajnika kardinala Pacellija in
njegovega pomočnika msgr. Picarda. V
četrtek bo papež Pij XI. sprejel mi-
nistra dr. Auerja in bržkone bo tudi ob
tej priliki podpisan novi konkordat.
Svečan podpis se bo izvršil v rezidenci
kardinala Pacellija in mu bodo prisot-
stvovali razen njega msgr. Picardo in
msgr. Barbetta, jugoslovenski poslanik
Jevrem Simić in svetnik poslaništva
msgr. Muskatel.

Takoj po podpisu novega konkordata
bo kardinal Pacelli v prisotnosti mi-
nistra dr. Auerja sprejel zastopnike ju-
goslovenskega tiska. Opoldne bo sve-
čano kosilo na čast ministra dr. Auer-
ja, ki ga priredi rektor zavoda sv. Je-
ronima msgr. Madžerac. Zvečer pa bo v
jugoslovenskem poslaništvu pri Vati-
kanu slavnostna večerja v čast držav-
nega tajnika kardinala Pacellija in
ministra dr. Auerja ter vseh onih vati-
kanskih osebosti, ki so si pridobile
zasluge za sklenitev konkordata. V pe-
tek 26. t. m. bo svečano kosilo za šefe
tujih misij, akreditiranih pri sv. Stoli.
Istega dne zvečer bo sprejem celokupne
jugoslovenske kolonije v Rimu, katere
člani bodo ob tej priliki predstavljeni
ministru dr. Auerju.

Sestanek ministra Auerja s kardinalom Pacellijem

Rim, 24. julija. AA. Jugoslovenski pravo-
sodni minister dr. Auer je ob 11. odšel
prvič v Vatikan, da uradno obišče Nj. Em.
kardinala Pacellija, državnega tajnika sv.
očeta, Z. dr. Auerjem je bil g. Simić, naš
poslanik pri vaticanu. Pri tej priliki sta
državni tajnik kardinal Pacelli in ju-
goslovenski pravosodni minister dr. Auer do-
končno določila uro prvega jutrišnjega se-
stanka, na katerem bo podpisan nov kon-
kordat med Jugoslavijo in Sv. stolico.

Razgovor med kardinalom Pacellijem in
pravosodnim ministrom dr. Auerjem je
bil izredno prirečen. Konkordat bo podpi-
san jutri v četrtek ob 11.30 po strogem ce-
remonialu, ki ga zadnja desetletja izvajajo
v Vatikanu pri takih prilikah.

Takoj po podpisu bo papež sprejel v po-
sebni avdienci najprej dr. Auerja same-
ga, nato pa v skupni avdienci njegovo
spremljevalstvo.

Opoldne je soproga ministra Auerja pre-
jela razkošen šopek cvetja iz vatikanskih
vrtov, ki ga ji je poslal državni tajnik Pa-
celli. Taka pozornost je izredno redka v
analih vatikanskega ceremoniala, in je za-
to vzbudila pravo senzacijo.

Razprava v senatnem finančnem odboru

Govor dr. Alberta Kramerja o aktualnih političnih in
gospodarskih vprašanjih — Odbor je v načelnem glaso-
vanju soglasno odobril dvanajstine in finančni zakon

Beograd, 24. julija. V. Na današnji seji
finančnega odbora senata se je pričela in
do večera tudi že končala načelna razprava
o predlogu proračunskih dvanajstin in fi-
nančnega zakona.

Prvi je govoril bivši minister dr. Superina,
ki se je v glavnem bavil s petomajskimi vo-
litvami in dokazoval, da je bil s strani Jev-
tičeve vlade falsificiran volilni rezultat. Na-
to je govoril o zagrebških dogodkih, ki da
so se samo po krivdi neklih temnih elemen-
tov iz lepe hrvatske manifestacije pretvorili
v demonstracije. Senator dr. Superina vidi
v nastopu sedanje vlade

in povratek
k demokraciji, zato bo glasoval za dvanaj-
stine. Senator Milan Marjanović smatra da vse
to, kar se je dogajalo nedopustnega v
Zagrebu, ni bilo po volji ogromne večine
pristaev dr. Mačka, toda kakorkoli se gleda
na te stvari, zakon in avtoriteta države se
morata čuvati in spoštovati. Glede proračuna
je skrajni čas, da se začne na vseh poljih
z resnično štednjo, ker sedanjih obremenitev
narod ne more vzdržati.

Dr. Kramer o politiki na osnovi jugoslovenske ideje

Nato je govoril senator dr. Albert Kramer.
V prvem delu svojih izjav se je bavil s
splošnimi političnimi problemi. Odgovarjal
je na Superinovo tezo, da

in je na
podlagi dosedanjih izkušenj v našem držav-
nem življenju dokazal, da nobeni še tako
svobodnim politični zakoni niso mogli do-
vesti do pomirjenja in konsolidacije pri-
lik. Pred letom 1927 smo živeli v polni de-
mokraciji, imeli smo polno svobodo tiska in
zdrževanja, imeli smo enega izmed najna-
prednejših volilnih sistemov, pa smo ven-
darle srečno prijadrali v burjo državljanske
vojne. Svobodnim politični zakoni morajo
biti le sredstvo za izvedbo konkretnega
konsolidacijskega načrta, v katerem igra hr-
vatsko vprašanje prvenstveno vlogo. Na ju-
goslovenski osnovi, ki čuva vse bistvene
atribute našega edinstva in nas edina uspo-
sablja, da živimo in se razvijamo kot svo-
bodna, neodvisna nacionalna enotina, se dajo
rešiti s potrebno širokogrudnostjo vsi naši
notranji problemi. Treba je samo pravilno
razumeti, da je jedro jugoslovenske ideje
ne samo enakopravnost Srbov, Hrvatov in
Slovencev kot posameznikov, temveč nji-
hova realna enakopravnost v dolžnostih in
pravicah na vseh poljih narodnega in dr-
žavnega življenja tudi takrat, kadar pridejo
v poštev kot del naroda, ali kadar gre za
pokrajine, na katerih prebivajo.

Govornik proti težkim besedam dr. Su-
perine o temni dobi 6. januarja ob sploš-
nem pritrditvenju finančnega odbora doka-
zuje veličino ideje, ki jo je pokojni kralj
Ureditelj proglasil kot osnovo našega na-
rodnega in državnega življenja. Podčrtal
je njene uspehe, ugotovil pa tudi težke po-
greške in opustitve, ki so se pri praktič-
nem izvrševanju dogajale. Toda navzle
vsemu temu ni druge poti za ohranjanje
življenja našega naroda, pa naj bodo to Sr-
bi, Hrvati in Slovenci ali jugoslovenski na-
rod. Potrudimo se vsi, da najdemo na tej
poti zadovoljivo kompromisno rešitev. Do-
kler pa ne bomo prišli z jasnimi in kon-
kretnimi načerti na dan, tako dolgo ostane
vse, kar govorimo o pomirjenju naroda in
konsolidaciji države, prazna beseda.

Gospodarski in finančni problemi

V drugem delu svojega govora je dr. Kram-
er podal načelno kritiko predloženih dvanaj-
stin, ki predstavljajo dejansko nov prora-
čun, zgrajen na številkah Djordjevičevega
proračuna, a z drugim gledanjem na osno-
vne linije finančne državne politike. Djor-
djevičev proračun so predstavljali politiko
proračunske testacije z jasno obeleženo

tendenco povečanja državnih dohodkov in
znižanja izdatkov. Sredstva in način, kako
se je to vršilo, so bila in so še predmet
upravičenih najostrejših kritik. Rezultat, ki
je bil v proračunskem pogledu dosežen, je
bil vendarle deficit. Sedanje dvanajstine in
finančni zakon upravičeno zmanjšujejo do-
hodke, toda istočasno povečujejo državne
izdatke. Rezultat mora biti sprito tega še
mnogo neugodnejši nego so bili rezultati
prejšnjih let, ker je samo v administrativ-
nem delu proračuna ostalo 200 milijonov
neustvarljivih. Pravi se, da se bo proračun-
ski deficit, ki se na ta način prikazuje, v
znatni meri izravnal s prihranki na mate-
rialnih, če to ne bo dovolj, pa tudi pri oseb-
nih izdatkih.

Dr. Kramer je zahteval pojasnila, kaj po-
meni napovedana redukcija osebnih izdat-
kov. Za vsako ceno se mora preprečiti po-
slabljanje že itak bednega materialnega po-
ložaja javnih nameštencev.

Obširno se je dr. Kramer v svojem go-
voru bavil z gospodarskimi pooblastili v
finančnem zakonu, ki so tako splošnega
značaja, da niti ne vemo, kaj misli vlada z
njimi izvršiti a da vprašanja kako niti
dobro postaviti ne utegnemo. Konverzija
državnih dolgov je danes bolj potrebna ko
kdaj prej, ter se sama postavlja na
dnevni red. Vprašanje predvojnih obligacij
Avstro-Ogrske, ki jih je zelo mnogo, v na-
ši domači zavodih, je povsem nerešeno.
Bil bi hvaležen, če bi vlada v tem pogledu
vsaj v glavnih potezih razvila svoj finan-
čni program. Smatra tudi, da je uredba o
investiciji ene milijarde zaslužila, da bi se
predložila s finančnim zakonom parlamentu
v razpravo in odobritev. Ta milijarda je
s stališča enakopravnosti pogrešno razde-
ljena. Dravska banovina dobi le 35 milio-
nov, njeno najnujnejše vprašanje pa, ki bi
se moralo pri izvajanju javnih del rešiti,
zveza Slovenije z morjem — če ne gre dru-
gače, vsaj potom velike moderne ceste — je
ostalo nerešeno.

Davčne zadeve

Dr. Kramer je nato obravnaval vprašanje
davčne obremenitve. Znižanje zemljarine
je upravičeno, treba pa je razumeti, da tudi
ostali stanovi sedanjih davčnih bremen ne
morejo več prenašati. Zlasti za Slovenijo,
kjer celokupna zemljarina znaša samo 30
milijonov, kjer kmeta zaradi gospodarske
strukture in terenskih priok obremenjuje
tudi še cela vrsta drugih dajatev, je ta pro-
blem v največji meri aktualen. Brisanje
člena 7. novele k zakonu o neposrednih dav-
kih je naše gospodarstvo sprejelo z velikim
zadoščenjem. Vprašanje pa je, ali reforma
davčnih odborov in pooblastila ministru
financ, da sme podaljšati davčne predpise
brez nove ocene še za eno leto, ne odtehta
tega brisanja.

Dr. Kramer je naposled izrazil tudi svoje
pomisleke proti takozvani unifikaciji prora-
čuna. Pravilno je, če se boljše, gledali-
šča in podobne institucije ne vodijo kot po-
sebna državna podjetja, izgleda pa neko-
ristno resnična gospodarska državna po-
djetja prenašati v splošni državni proračun.
To pač pomeni konec stremljenja po komer-
cializaciji teh podjetij in to tembolj, ker
smo še pod režimom starokopitnega biro-
kratskega zakona o državnem računovod-
stvu, o uveljavljanju novega, že sprejetega
modernejšega zakona o državnem računovod-
stvu pa še ni govora, ker je njegovo
uveljavljenje odloženo do leta 1937.

Govoril je še senator Altiparmaković,
nakar je finančni minister Lefica obširno
odgovoril posebno na izvajanja dr. Kram-
erja. Pri nato sledečem prvem glasovanju
je finančni odbor senata proračunske dvanaj-
stine v načelu soglasno odobril. Takoj

nato se je ob 18.30 pričela podrobna raz-
prava, ki bo končana najbrže do jutri opol-
dne. Pričakuje se, da se bo pričela prora-
čunska razprava v plenumu senata v petek
zjutraj ter da bo do sobote opoldne defi-
nitivno končana.

Aca Stanojević odpotoval iz Zagreba

Zagreb, 24. julija. n. Davi ob 8. je odpo-
toval iz Zagreba vodja bivše radikalne
stranke Aca Stanojević. Spremljal ga je
njegov osebni zdravnik dr. Kopša. Aca Sta-
nojević v Zagrebu ni imel nikakega razgo-

Smrtonosni streli v argentinskem senatu

Neki senator je bil ubit, kmetijski minister in neki po-
slanec pa ranjena — Atentator je bil aretiran

Buenos Aires, 24. julija. k. V argentin-
skem senatu je prišlo večeraj do krvavih do-
godkov. Senator Bejere, kmetijski minister
Dujau in poslanec Manchini so postali žr-
tev političnega atentata.

Senat je baš razpravljal o poročilu pose-
nega odbora glede trgovinskega prometa z
mesnimi izdelki. Razprava je bila zelo raz-
burljiva in nenadoma je nekdo z galerije
oddal več strelav proti predsedstvu. Sena-
tor Bejere je bil na mestu ubit. Kmetijski
minister Dujau in poslanec Manchini, ki je
kot opazovalec prisostvoval seji, pa sta bila
ranjena.

Sklepi Jevtičevega kluba

Begrad, 24. julija. p. Po večerajšnji celo-
dnevni seji Jevtičevega kluba, je bil danes
izdan novinarjem komuniké, ki pravi med
drugim:

Jugoslovenski poslanski klub je končal
svoja posvetovanja z enodušnim sklepom,
da je danes bolj ko kdaj poprej potrebno za
ves jugoslovenski narod in jugoslovensko
državo da ostanee člani jugoslovenskega
poslanskega kluba nepokolebljivo na liniji
državnega in narodnega edinstva ter ju-
goslovenske ideologije.

V diskusiji o spremembah, ki so nastale
v naši notranji politiki in posledicah teh iz-
prembe je Jugoslovenski poslanski klub
ugotovil, da je politični in gospodarski pro-
gram, s katerim je lista g. Jevtič dobila
pri volitvah večino, dobil očigledno potr-
ditev. To je najboljši dokaz, da je največ-
jega interesa za državo, da se očuva kon-
tinuiteta ustavnega reda iz leta 1931. Klub
smatra, da je to vprašanje prvenstvene važ-

Akcija grških republikan- cev

Pariz, 24. julija. AA. Havas poroča iz
Aten: Sofulisi, ki nadomešča Venizelosa
kot vodja liberalne stranke, se je večeraj
vrnil v Atene. Kafandaris pričakujejo iz
Pariza danes, v Parizu je obiskal Venize-
losa. Poučeni krogi trde, da se v kratkem
sestanejo republikanski voditelji, da orga-
nizirajo borbo proti obnovi monarhije.

Netočne vesti o požaru v hotelu v Kuparih

Dubrovnik, 24. julija. AA. Razširile so
se vesti da je znan razkošni hotel v Ku-
parih pri Dubrovniku pogorel. V resnici pa
v hotelu »Kupari« sploh ni bilo nobenega
požara. Ogenj je nastal v bližnjem goz-
diču, in ker je veter pihal dim proti ho-
telu, je izgledalo, kakor da gori sam ho-
tel. Požar v gozdiču so pogasili kmetje in
orožniki. Škoda je neznatna.

Ljubljana : Zagreb 2:2 (2:0)

V nočni nogometni tekmi so Ljubljani
vodili do odmora z dvema goloma, ki so jih
pa Zagrebčani nato srečno nadoknadili.
Gledalcev je bilo okoli 2000.

vora s politiki. Samo večeraj je sprejel bi-
še zagrebške radikale dr. Branka Peleša,
sina bivšega ministra Dušana Peleša ter
odvetnika dr. Boleškega in dr. Gabreka.

Trgovinska pogajanja z Grčijo na Bledu

Beograd, 24. julija. p. Nocoj ob 23.15 sta
odpotovali na Bled grška in jugoslovenska
delegacija za trgovinska pogajanja z Gr-
čijo. Pogajanja se bodo vršila na Bledu in
bodo trajala predvidoma dva tedna ter naj
dovejdo do sklenitve nove trgovinske po-
godbe.

Policija je takoj zastražila vse izhode iz
senatske palače in kmalu nato aretiral
tudi atentatorja. Atentat je izvršil bivši po-
litijski komisar Valdez, ki so ga pred krat-
kim odpustili iz državne službe. Na policiji
je bil takoj zasušen, vendar doslej še niso
mogli ničesar izvedeti o vzrokih njegovega
dejstva.

Zdravniki so ugotovili, da je minister
Dujau le lažje ranjen. Poslanec Manchini
so operirali. Pokojni senator Bejere bo jutri
svečano pokopan.

nosti, ker samo urejeno gospodarstvo živl-
je lahko zasigura normalni politični razvoj
brez pretresljajev.

Klub se je konstituiral in izvolil za pod-
predsednika dr. Janka Baričevića in Radivo-
sava Vučetića za tajnika pa Zivana Danio-
vića, Borivoja Djurića. Drag. Milovanovića
in Radivoja Nanovića. Predsednik ostane
g. Jevtić.

V poslanskih krogih se mnogo komentira
dejstvo, da pri konstituiranju Jevtičevega
kluba niti eden zemljoradniških poslancev,
ki so doslej člani tega kluba, ni bil izvoljen
v klubi odbor. Iz tega sklepajo, da je raz-
cep Jevtičevega kluba neizbežen. Novi-
narjem je vodja zemljoradničkov Voja La-
zić izjavil, da so zemljoradnički poslanci
formalno še člani kluba, da pa bodo šli
sedaj med narod in se posvetovati s svoji-
mi volilci, nakar se bodo ponovno sestali
in sklepali o morebitni obnovi zemljorad-
niške stranke in osnovanju lastnega kluba.

Naši kontingenti za uvoz v Francijo

Beograd, 24. julija. AA. Po poročilu go-
spodarskih krogov je Francija dovolila naši
državi za tretje trimesečje tele kontingente:
soljeno meso v razsolu 225 stotov, sveže
jabolke s (stone) 1.240 stotov, ostalo sadje
(sveže slive) 300 stotov, sir 200 stotov;
les za drugo polletje 10.370 ton in lesni
izdelki 383 ton.

Na pristojnem mestu so zahtevali povi-
šanje našega rednega kontingenta za sveže
jabolke (stone).

Ako hočeš biti
srečen v zakonu,
moraš vedno mi-
sliti na trije:
obzir
iskrenost in . . .

Kiki
bonbon

Kulturni boj v Nemčiji

Vlada razpušča katoliške organizacije — Kazenske preiskave proti duhovnikom zaradi pastirskega pisma

Berlin, 24. julija. d. Kampanja proti katolicizmu se nadaljuje. Včeraj je notranji minister razpustil državno zvezo bivših katoliških bojnikov in njene organizacije. Pravijo, da bodo polagoma razpuščene tudi vse stahelmske organizacije in da namerava vlada ob prvi priliki ustanoviti državno bojniško organizacijo, ki bo podrejena narodno-socialistični stranki. Katoliško orientirani krogi pa zatrjujejo, da je vse to samo finta, s katero namerava režim postopoma uničiti vse katoliške organizacije.

Pa tudi akcija proti duhovščini ni popustila. Nov povod za preganjanje duhovščine so dala zadnja pastirska pisma, ki so jih prečitali preteklo nedeljo pri službah božjih skoro v vseh

katoliških cerkvah. Policija je sedaj proti duhovnikom uvedla preiskavo zaradi prestopka po kanclerparagrafu nemškega kazenskega zakonika. Proti katoliškim duhovnikom, ki so imeli v nedeljo še posebne pridige o pastirskih pismih in njihovi vsebini, bodo uvedli še posebej kazensko postopanje. Iz nekaterih krajev so hitlerjevski udarniki duhovnike pregnali.

Papeževa „Bela knjiga“

Praga, 24. julija. n. »Večer« poroča, da bo papež v kratkem izdal »belo knjigo«, v kateri bo objavljeno vse gradivo, ki se nanaša na najnovejši spor med narodnim socializmom in katoliško cerkvo v Nemčiji.

Kmečki punt v Mehiki

20.000 oboroženih kmetov je obklopile neko pokrajinsko prestolnico in zahteva odstop guvernerja

New York, 24. julija. AA. V mehiški zvezi državi Tamaulikas je izbruhnil kmečki upor. »El Dia« poroča, da je okrog 20.000 oboroženih kmetov obklopile glavno mesto Ciudad Victoria. Uporniki zahtevajo odstop guvernerja. Guverner pa je odredil, da se njegova palača in vse ostale državne zgradbe zabaradira.

V Mexico prevladuje prepričanje, da bo centralna vlada odstavila guvernerja in imenovala v državi Tamaulikas komisarja, kakor se je to zgodilo v zvezi državi Tabasco zaradi fašističnega nasilja.

Za enkrat je vlada odredila strogo cenzuro za vse časopise in poštala v pobunjenjo pokrajino močne vojaške oddelke.

Mehiški fašisti

Mexiko, 24. julija. AA. Zaradi poslednjih krvavih dogodkov v Fernos je mehiški kongres suspendiral sedanega guvernerja zvezne države Tabasco, o katerem pravijo,

da je najintimnejši sodružnik bivšega guvernerja Garida Kanabala, vodje fašističnih rednih straž. Za začasnega guvernerja je bil imenovan Avreol Calles »Notizia« trdi danes, da bo vlada izdala še nadalje odredbe proti mehiškim fašistom. Bržkone bodo v kratkem razorožene vse njihove vojaške formacije.

Bitka s stavkujočimi v Zedinjenih državah

New York, 24. julija. AA. V industrijskem centru Terehuten v državi Indiana je prišlo včeraj do hudih incidentov. Tamkaj stavka okrog 60.000 delavcev. Ko je njihov vodja razglasil, da se stavka neha, je masa stavkujočih delavcev napadla narodne gardiste, ki so zastražili posamezne tovarne. Gardisti so se deloma v silobranu poslužili orožja in bomb za soljenje. Nastala je panika in je bilo več ljudi ranjenih. Aretiranih je bilo okrog sto demonstrantov.

Dr. Marušič pritiska liberalce ob zid

»Kmetiskemu Listu«, ki je bil do ustanovitve svojega dnevnega kolega v banovinski tiskarni osebno glasilo bivšega bana in ministra dr. Marušiča, gre močno na živce, da se tudi o »ljudskem in kmetiskem banu« ter vodilju Slovencev lahko danes pove kakšna resnična, ne da bi vmes posegel rdeči svinčnik višje sile. Tega ubogi strotnak kar ne more in ne more prav razumeti. In tako jo je potuhtal, da je vse to pisanje samo del borbe kapitala, ki se je spravi sedaj nad ubogega, po »banovinskem svetu imenovanega ljudskega bana, kmetškega bana« (področje »Kmetički List«). To pa zaradi tega, ker vni pustil spremeni banovine v akcijsko družbo in ne banovine »kega proračuna v obratni kapital take delniške družbe. On ni nacionaliziral raznih tujih podjetij in ne ustanavljal kinematografov na svojo korist. Na banovini je ščitil interese širokih plasti kmetškega naroda pred izkoriščanjem kapitala. Zato je bila o vsega početka od te strani naperjena borba proti dr. Marušiču in proti njegovemu ljudskemu delu ... Toda volk dlako menja, npravi nikoli. Zato se narod tej komediji smeje in mu je le nov dokaz, kako je imel dr. Marušič prav, ko je liberalne ostanke pritiskal ob zid. Ves kmetško delavski narod mu bo ostal trajno hvaležen za to njegovo prekoristno delo.

Tako »Kmetički List«. O vzrokih odpora proti g. dr. Marušiču se ne misli mo z njim prepričati. Ugotavljamo samo to, da se je pojavil v nacionalnih vrstah odpor proti dr. Marušiču, ker je vodil breznačelno in na navnihih domnevah slonečo politiko, katere ne sicer največja ali, upamo, zadnja žrtev je postal on sam.

Kar se pa tiče odkritij, da je bil odpor proti tej nesrečni politiki nekaka »kapitalistična borba za oblast«, ki naj bi »spremenila banovino v akcijsko druž-

bo in banovinski proračun v obratni kapital delniške družbe«, pa pripomnjamo samo eno: da je bila banovina morda res podobna akcijski družbi, da pa smo imeli pri tem samo lepo pravico, da smo in da še plačujemo v vsem naprednim elementi vred denarne in moralne deficite, katere je ta »akcijska družba« s svojo politiko povzročila.

Kar se tiče spreminjanja raznih proračunov v obratne kapitalne, pa bi tudi lahko kaj več povedali, če se malo pozabavamo s spremembami obratnega kapitala morda pri Kmetički družbi in še kje drugje. Sploh je to žongliranje s kapitalom malce depasirano v zvezi z gospodom, ki je imel vedno opravka s kapitalom od prvih početkov pri »Ekonomski Orjuni«, preko gerentstva pri »Ljubljanski mestni hranilnici«, pa tja do likvidacije »Slavenske banke« in, če hočete, na kraju kot ban tudi pri nacionalizaciji »Kreditnega zavoda«. To je zaenkrat, drugič pa še kaj več o zvezah s kapitalom.

In kar se naposled tiče »pritiskanja liberalcev ob zid«, smo »Kmetiskemu Listu« iskreno hvaležni, da je to dejstvo enkrat črno na belem približal ter s tem moško priznal, da dr. Marušič in njegovi niso nikdar iskreno mislili z nacionalno fronto v Sloveniji, marveč so jo hoteli le izkoristiti za svoje kiliarske in osebne cilje.

Našički proces

Sodišče v Osijeku je v torek končalo zasliševanje obtožencev-uradnikov, ki jim obtožba očita, da so izdajali Schlesingerjeve uradne tajnosti. Kot zadnji je bil zaslišan taksator Petrovaradinske imovne občine Žika Zivanović. Kakor vsi njegovi soobtoženci, tako je tudi on zanimal, da bi bil izdal kakršnokoli uradno tajnost, češ da bi to, o čemer je izveščal Schlesingerja v svojih pismih, lahko vsakdo poizvedel v njegovi pisarni. Obtoženec je končno poudarjal, da bi tudi ministrstvo za šume in rudnike potrdilo, ako bi se vprašalo za mnenje, da stvari, o katerih je pisal Schlesingerje, niso nobene uradne tajnosti. Po končanem zaslišanju je zagovornik dr. Bertić predlagal, naj bi sodišče izpustilo Zivanovića iz preiskovalnega zapora. Senat je ta predlog odklonil, pač pa je sklenil vprašati ministrstvo za šume in rudnike za mnenje glede kršitve uradne tajnosti.

V sredo je senat pričel zasliševati one obtožence, ki jim obtožnica očita, da so sežigali, uničili in prikrivali razne spise, korrespondenco in knjige »Našičke« v trenutku, ko je bil zaradi našičke afere odrejen kazenski postopek in so se pričele hišne preiskave.

Sodnika Tomić in Vuketić, ki ju je minister pravde dr. Auer razrešil dolžnosti čuvanja uradne tajnosti, bosta ponovno zaslišana dne 30. t. m.

Stotisoči žrtev poplav na Kitajskem

Sangaj, 24. julija. AA. Na jugovzhodu od Santunga je voda podrla nasip jezera Tucan. Poplava se širi s strahovito hitrostjo. 40.000 ljudi se je rešilo na drevesa. V dolinah ob reki Jankee so oddelki Rdečega križa potegnili iz vode 30.000 trupel. Računajo, da je samo poplava Modre in Rumene reke zahtevala nad 100.000 človeških žrtev.

Beležke

Defitve odgovornosti

Dnevnik g. Marušiča (ali naj rečemo g. Jevtič?) polemizira s »Slovencom« o vprašanju, na koga pada levi del odgovornosti za politiko zadnjih petih let. Pri tem mu je silno prav prišla kronološka ugotovitev »Kmetičkega Lista«, ki je dognal dobo in stopnjo odgovornosti takole: »Od 6. januarja 1929. je poteklo 6 let in pol. Za to dobo so bili od Slovencev člani vladne gospodje: g. dr. Korošec od 6. januarja 1929. pa do 29. septembra 1930., od tega dne pa do 2. septembra 1931. g. Serbec; od 2. septembra 1931. pa do 18. aprila 1934. »dvokonzulat« Kramer-Pucej; od 18. aprila do 21. decembra 1934. dr. Novak in od tedaj do 24. junija 1935. dr. Marušič. Z drugimi besedami: SLS je sodelovala v »zatiranju prave ljudske demokracije« 32 mesecev, »dvokonzulat« 31 mesecev in Novak—Marušič 14 mesecev. In ti odgovarjajo predvsem za te dogodke.

Ta čisto mehanični račun, ki spada v učni načrt IV. razreda osnovnih šol, je »Glasu Naroda« vili prijetno zavest o malenkostni odgovornosti njegovih gospodarjev. Kaj pa, ako bi v Merkurjevi tiskarni razpoložili odgovornost »dvokonzulata«? To bi bilo ne samo mehanično, ampak celo logično. Dobila bi se tako naslednja tabela: SLS je »zatirala pravo ljudsko demokracijo« 32 mesecev, gospodarji »Glasa Naroda« 29 mesecev, tako da ostane za one, ki jim pri Merkurju obešajo nedeljeno odgovornost za vsa leta, komaj 15 mesecev.

Stvar pa ni v tem preprostem računu, kakor mislijo naivnejši pri »Kmetičkem Listu« in kakor za njim ponavljajo pri Merkurju. Natanko 5. decembra 1930. je namreč položil svojo službeno priskojo kot ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič. Od tedaj smo čisto in le prečesto slišali znano molitvico iz njegovih ust: »Jaz sem edini merodajni in odgovorni čelnik politike v Dravski banovini. Potem takem »Slovenec« le ne piše tako zelo narobe, ko govori o petih letih odgovornosti, čeprav je tudi njemu onih 32 mesecev zelo neprijetnih.

Še o hrvatskih klerikalcih

Vprašanje sodelovanja politično organiziranih hrvatskih katolikov iz bivše »Hrvatske pučke stranke« v novi radikalni zajednici, ki ga je napovedal med drugimi tudi dr. Laza Marković, je še vedno predmet živahnih razprav v hrvatskih političnih krogih. Tako piše v svojem notranje-političnem uvodniku med drugim »Obzorje« o tem vprašanju: »Dr. Marković želi pritegniti v radikalno zajednico tudi vsaj del Hrvatov v veri, da bo dobila ta zajednica realen značaj, če se pritegne v njo tudi bivša Hrvatska pučka stranka. Kot izkušene politik ve, kolika je bila politična moč Hrvatske pučke stranke, ki je pri volitvah l. 1927, zbrala jedva nekaj tisoč glasov po vseh hrvatskih krajih ter dobila vsega en polanski mandat. In še to največ po zaelgi agitacije dalmatinskih frančiskancev. Dr. Marković se sigurno še spominja, da je vodstvo te stranke pozvalo svojega edinega poslanca in predsednika stranke dr. Stepana Barčiča, da izstopi po atentatu v skupščini iz dr. Koroščevega poslanskega kluba. S tem, da se g. Barčič temu sklepu ni pokoril, je pokopal stranko. Njeni najuglednejši voditelji pa so izjavili, da sploh ne mislijo več na obnovitev Pučke stranke, ker so prepričani, da obstoj take stranke več škoduje katoliški stvari med Hrvati, kakor pa koristi.

»Resnica je, pravi dalje »Obzorje«, da se nekaj let sem organizirani hrvatski katoliki zelo agili. To velja posebno za križarje, ki pa so skoro vsi pristali dr. Mačk. Morda bi bilo število članstva med križarji dokaj manjše, če bi bilo mogoče delovanje ostalih hrvatskih kulturnih in nacionalnih organizacij. Veekakor pa je gotovo, da bi padlo število članstva na minimum, čim bi poskušali voditi njihovo vodstvo neko posebno politiko, namesto da se uklopi volji vsega naroda in sprejme politiko, ki jo vodi preko svojega plebiscitarno izvoljene vodstva.

V svoji »svetovni krivdnici«, demantira »Obzorje« tudi vesti, da misli pričetki bivši predsednik Hrvatske pučke stranke, ml. ester v. p. Stepan Barčič z akcijo za obnovitev svoje stranke.

Kaj je g. Sedej govoril v Celju

Ko smo pred tednom poročali o razpustu »Svobode«, smo med drugim citirali tudi uradni dekret, ki navaja med razlogi razpusta, da so pri zborovanju na celjski Glaziji govorili »razni vodje, ki so iznašali politična in prevratna gesla«. Po dekretu smo povzeli tudi citat iz govora predsednika Delavske zbornice g. Alojzija Sedeja iz Ljubljane, ki je dejal: »Ta množica, ki je tukaj zbrana, bo stonila samrtno današnjemu družabnemu redu«.

Nato naše poročilo nam je g. Sedej poslal pojasnilo, v katerem navaja, da ni govoril v tem smislu. V svojem govoru je omenjal zgodovino Celja, na čigar tleh so svoj čas rimske legije imele svoja taborišča, dočim so s celjskega gradu v srednjem veku tuji grofje strahovali svoje tlačane. Na to je nadaljeval: »Danes pa obkrožajo mesto tovarniški dimniki kot znak kapitalističnega gospodarskega reda, a tudi kapitalizem, ki temelji na izkoriščanju delovnega ljudstva, je obsojen na smrt, ker ni zmogel rešiti krize, ki jo je sam ustvaril.«

Davisov pokal

V finale z Anglijo pojde Amerika. London, 24. julija. w. Z zmago v današnjem singlu se je Amerika kvalificirala za finalista v tekмах za Davisov pokal, v katerih se bo kot zadnja sestala z lanskim zmagovalcem Anglijo. Danes je American Allieon porazil Nemca Henkla s 6 : 1, 7 : 5 in 11 : 9. Amerika je s tem pridobila tretjo točko in je njena zmaga že zagotovljena, ker izid preostale igre med Crammom in Budgeom ne more več spremeniti situacije.

Pogreb guvernerja Bajlonija

Beograd, 24. julija. p. Ob veliki odeležbi se je vršil danes pogreb bivšega guvernerja Narodne banke Ignjata Bajlonija. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Radovan Popović, vlado pa ministri dr. Vrbanić in Bobić. V sprevodu je bilo tudi mnogo senatorjev in poslancev, predvsem pa številni zastopniki gospodarskih krogov, zlasti Narodne banke, monopolne uprave ter vseh gospodarskih organizacij. Ljubljansko zbornico za TOI sta zastopala predednik z. Jelačin in generalni tajnik poslanec Mohorič, ki sta v imenu slovenskih gospodarstvenikov položila na krsto tudi krasen venec.

Gospodarstvo

Pred pričetkom izvozne kampanje za sadje

Maribor, 24. julija.

V hotelu »Merane« se je danes dopoldne vršil izredni občni zbor Združenja sadnih izvoznikov in sadnih trgovcev, kjer so v glavnem razpravljali o bližnji izvozni kampanji. Zborovanje je otvoril in vodil g. Kerendič, ki je v uvodu pozdravil vse navzoče, posebno pa delegata PRIZADA gosp. dr. Nemca, zastopnika ministrstva trgovine in industrije g. dr. Viteza, tajnika zbornice za TOI g. dr. Plessa in številne narodne poslance. Nato je g. Kerendič na kratko razložil pomen izrednega občnega zbora ter podal besedo zastopniku PRIZADA dr. Nemcu, ki je razpravljal o letošnji sadni izvozni sezoni, o blokiranju dinarjev, o plačilnih možnostih pri izvozu itn. Za njim je poročal g. Krajnc o kliringu z Nemčijo. Povdaril je, da bi morala banka lombardirati terjatve z 90%. Zastopnik trgovskega ministrstva dr. Vitez je podal izčrpano sliko o možnostih plasiranja naših jabolk v tujini. Poročal je, da bo letošnja letina jabolk dala za izvoz okrog 4000 vagonov, od tega na področju dravske banovine okrog 3000 vagonov. Splošna letina jabolk bo v vseh krajih naše države dobra, le v dravski banovini bo zgodnjih jabolk za 40 do 50% manj kot lani, ker so pozlela. Poročilo dr. Viteza je nudilo tudi izčrpano sliko o stanju sadnih kultur v drugih državah. Huda konkurenca na tujih tržiščih bo letos Rumunija, ki bo zlasti konkurirala v Nemčijo našemu sadju. Na Češkoslovaškem bodo imeli letos sami dovolj sadja, prav tako tudi v Avstriji. Jugo-

DOLENSKE TOPLICE

Zadnja železniška postaja Straža-Toplice. Avtobusna zveza s vsakim vlakom. Radio termalno kopališče z bogato vsebino ogljikove kisline. Kopeli direktno na izvirkih, brez vsake črpalke, brez vsake cevi. Vedno enakomerna temperatura 38 stopinj Celzija. Izredni uspehi zdravljenja pri revmatizmu vseh vrst, ženskih boleznih itd. 10-dnevna pavšalna cena (soba, izvrstna hrana, kopeli in ves komfort) Din 700.—, 20-dnevna pavšalna cena Din 1400.— Zahtevajte od uprave prospekte, od železniške dohodne postaje pa brezplačen povratek z dohodno vozno karto, ako ostanete v Toplicah najmanj sedem dni.

Italijanska lira

Ko je predvčeršnjim italijanska lira pričela pod vtisom vladnega dekreta o ukinitvi minimalnega zlatega kritja naglo padati in je na svetovnih deviznih tržiščih opoldne zadržila navzdol na 16% pod parteto, je pričela Italija sama intervenirati ter ji je uspelo tečaj zopet nekoliko dvigniti in ga nekako ustaliti na bazi 24,50 švicarske franka za 100 lir. Na tej bazi, pri kateri ima lira disažo 10,2%, se je deviza Milan tudi danes držala tako v Curihu, kakor tudi na drugih mednarodnih tržiščih, in sicer po zaslugi intervencij od italijanske strani. Prizadevanje italijanske vlade, da ne dopušča večjega padca lire, vsaj zaenkrat demantira napovedi angleškega tiska, da je pričakovati devalvacijo lire za kakih 40%.

Naše hranilnice in pupilni denar

Kakor je »Jutro« že poročalo, bo na petkovni seji Senat izvolil odbor za proučevanje zakonskega predloga podpredsednika dr. M. Ploja in tovarišev o tem, da se samoupravnim hranilnicam vrne pravica do sprejemanja pupilnega denarja. To vprašanje je za nekatere naše hranilnice naravno življenjskega pomena, ker znašajo pri hranilnicah pupilne vloge do 67% vseh vlog. Pri mnogih hranilnicah je nazadovno vlog v zadnjih letih pripisali baš okolnosti, da so pupilni denar samo izplačevali in niso dobivale nobenih novih »pupilnih« vlog, ki so bile prej njihove najdaljše vloge.

Gospodarske vesti

== Znizanje železniške tarife za žito in moko. Prometni minister je znizal tarifo za prevoz kornice, pšenice in pšenične moke, tako da se bo od 1. avgusta naprej računalo: za mlinske izdelke pozicije 917 pod 2 klasifikacije blaga (tarife za blago zvezek II. od 1. julija 1935 leta), in sicer za najmanj 5000 kg po razredu 41 namesto po 31, za najmanj 10.000 kg pa po razredu 42 nam, po 32; za kornico in druge žitarice pozicije 1645 pod a) za najmanj 5000 kg po razredu 53 namesto po 41, za najmanj 10.000 kg pa po razredu 54 namesto po 42; za pšenično pozicije 1645 pod b) za najmanj 5000 kg po razredu 41 namesto po 31, za najmanj 10.000 kg pa po razredu 42 namesto po 32. Za pšenično, namenjeno za predelavo v mlinih, se bo vzpostavila računala po posebnih vozninskih postavkah v aneksu tarife za prevoz blaga od 15. avgusta 1934 leta, ki pa bodo cenejšje od tarife za moko za toliko odstotkov, kolikor je znašala razlika dozdaj.

== Polom žitnega režima v Romuniji. Nedavno izdano maksimiranje pšeničnih cen v Romuniji se je kmalu izkazalo kot neizvedljivo. Po predpisani minimalni ceni 36.000 lejev za vagon trgovci ne morejo kupovati pšenice, rednih poslov pa si zaradi strogih kazni ne upajo vršiti po nižjih cenah. Ker pa kmetovalci baš sedaj najbolj potrebujejo denar in silijo z blagom na trg, se v tajni trgovini kupuje pšenica po 10.000 do 14.000 lejev.

== Dobava. Dravska ban. direktorja razpisuje nabavo različnih uradnih tiskovin v približnem znesku 20.000 Din in različnih pisarniških potrebščin v znesku 10.000 Din. Podrobnejše podatke je dobili v posloplju te direktije, pritišlje, vrata 8, med uradnimi urami do 1. avgusta t. l.

Borze

24. julija

Na ljubljanski borzi se je deviza New York danes okrepila. Deviza Trst, ki je včeraj ostala nespremenjena, beleži danes občuten padec, in sicer od 360.14 na 349.78. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8.77—8.87. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.80, v angleških funtih po 236.16 in v grških bonih po 34, dočim so se španske pezeze nudile po 5.85. Na zagrebškem efektinem tržišču se je vojna škoda za kaso in za avgust trgovala po 368, za november pa po 370 (v Beogradu za kaso po 370.50 do 371). Nadalje prijazna tendenca je bila v dolarskih papirjih. 7% Blairovo posojilo je bilo zaključeno po 69, 8% Blairovo posojilo pa po 79. Promet je bil še v 6% beguškimi obveznicah po 63.25 (v Beogradu po 63—65.75).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2913.83—2968.48, Berlin 1749.20—1763.08, Bruselj 734.90—739.96, Curih 1424.22—1431.29, London 215.98—218.03, New York 4234.30—4360.62, Pariz 288.53—289.97, Praga 180.61—181.72, Trst 348.24—351.33. Curih. Beograd 7, Pariz 20.2850, London 15.2250, New York 306.875, Bruselj 51.7250, Milan 24.50, Madrid 42.0250, Amsterdam 206.85, Berlin 123, Dunaj 58.35, Stockholm 78.50, Oslo 76.50, København 67.95, Praga 12.70, Varšava 57.80.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 368—370, za julij—nov. 368—370, 7% invest. 80—81, 4% agrarne 45—45.50, 7% Blair 68.50—69, 8% Blair 78.50—79.50, 7% Drž. hip. banka 73—76, 6% beguške 63—63.50, PAB 228 den. Trboveljska 100 bl. Beograd. Vojna škoda 371—371.50, (370.50—371), 7% invest. 80.50—81.25 (80.50—81.25), 4% agrarne 46.50—47 (46.50—46.75), 7% stabiliz. 83 bl. (83), 6% beguške 65.50—65.75 (63—65.75), 7% Blair 69—69.75 (69—69.25), Nar. banka 5780—5900, PAB 228—228.50 (229). Dunaj: Trboveljska 11.50, Alpina - Mont, 10.80.

Blagovna tržišča ZITO.

+ Chicago, 24. julija. Začetni tečaj: za julij 84.50, za sept. 84.75, za dec. 86.375; kornica: za julij 84.375, za sept. 78, za dec. 62.50.

+ Novosidska blagovna borza (24. t. m. Tendence za kornico prijazna, sicer pa je nespremenjena. Pšenica nova: baška ladja Tisa, 79 kg za julij 126 (za avg. 131, za sept. 134, za okt. 137); ladja Begej 79 kg, 124 (129, 132, 135) baška in banatska ladja Duna 8 kg, 123 (128, 132, 134); sremška ladja Dunav, 77 kg 116.50, (121.50, 124.50, 127.50); gornje baška in gornje banatska, 79 kg 120 (125, 128, 132); baška, 78/79, 118 (123, 126, 129); banatska 78/79 kg 117 (122, 125, 128); sremška in slavonska, 78 kg 110 (115, 118, 121). Ri: baška 100—102. Jemen: baški, sremski, novi, 64 kg 82.50—85. Oves: baški, sremski, slavonski novi 82.50—85. Kornica: baška 76—78, okol. Sombor 76—77 banatska 72.50—75, sremška pariteta Indija 73—74. Moka: baška »Ogc in »Ogg« 190—210, »2« 170—190, »5« 150—170, »6« 130—150, »7« 110—120, »8« 85—90.

BOMBA2.

+ New York 23. julija. Tendence vztrajna. Zaključni tečaj: za julij 11.75, (11.91) za okt. 11.35 (11.50).

Šahovski turnir

Beograd, 24. julija. p. Danes je bil prost dan in so bile odigrane prekinjene partije. Koenig je gladko premagal Vukovića, ko je dobil kvaliteto. Avirović je premagal Petrovića, Kostić pa po zelo težki igri Avirovića. Dr. Drezga je proti Tomiču remiziral, drugo prekinjeno partijo s Filipovičem, ki je bila zanj popolnoma dobljena, ker je imel trdnjavo več, je za zaradi hude napake in slabe igre izgubil. Tomovič je zmagal v večerji prelozjeni partiji z dr. Kalabarijem. Največje zanimanje je vladalo za partijo obeh favoritov dr. Trifunovića in Pirea. Trifunović je v končnici imel že boljše pozicijo, vendar ni mogel proti sijajni taktični obrambi Pirea, ki je s svojo igro dokazal, da spada med najboljšje jugoslovenske mojstre, doseči več kakor remis.

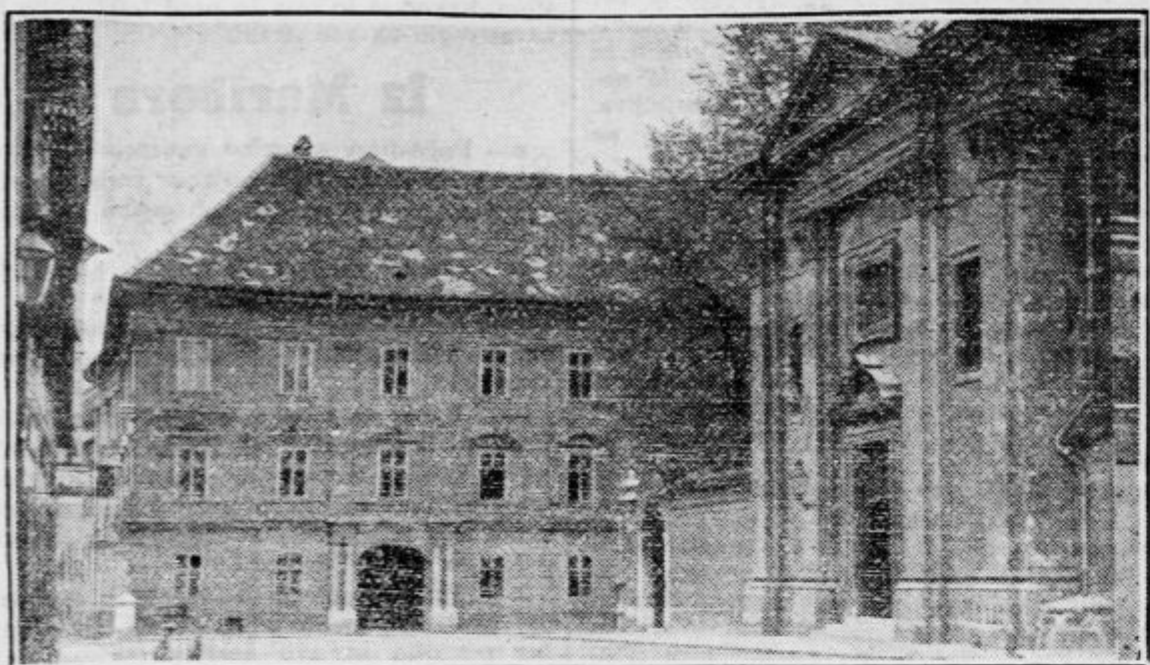
Pire se je s tem postavil na vodstvo in mu je dovolil, da jutri z dr. Drezgo remizira, kar mu bo prineslo defitve prve nagrade, ako dr. Trifunović in Kostić zmaga. Ker pa imata dr. Trifunović in Kostić v zadnjem kolu zelo močna nasprotnika, Pire pa razmeroma šibkega je skoraj gotovo, da bo Pire sam odnesel prvo nagrado. Pire igra kot beli z dr. Drezgo. Kostić kot črni z dr. Astalošem, dr. Trifunović kot črni s Tolom.

Stanje po 14. kolu: Pire 11, dr. Trifunović 10, Kostić 10 in pol, Koenig 10, Schreiber 9 in pol, Broder 8 in pol, dr. Astaloš 7 in pol, Vuković 6 in pol, Tomović 6 in pol, Nedeljković 4 in pol, Drezga 5, Petrović 4 in pol, Filipović 4, Avirović 3, dr. Kalabar 1.

Naši kraji in ljudje

Mestni muzej urejajo

V Auerspergovih palači pripravljajo potrebne prostore

Ljubljana, dne 24. julija.

Te dni se je tudi mestni kulturni oddelček, preselil v nove prostore v Auerspergovih palači na Napoleonovem trgu, tako da so že vsi magistratni uradi, ki jim je bila namenjena selitev, pod novo streho. A se preden sta se kulturni oddelček in statistični urad dobobra udomila v novih lokalih, se že opušča, da tudi nakup Auerspergovih palače ne bo odpravil gneče, v kateri so bili doslej etlačeni magistratni uradi. Mestna občina je hišo na Napoleonovem trgu kupila predvsem za namenom, da uredi v njej mestni muzej. Skrbniki mestnega gospodarstva, ki se jim upravičeno toži lepih vsot, katere plačuje občina vsak mesec kot stanarine za svoje urade, razmetane po vseh koncih in krajih Ljubljane, bi v svoji vnemi želeli, najti na Napoleonovem trgu tudi prostore za čim več pisarn, ki so gostovale doslej po tujih hišah. Tako sta že pred tedni nastanjena v Auerspergovih palači tudi šolski in eksekucijski oddelček, kulturni oddelček sam pa je moral ves arhiv in vso svojo knjižnico pustiti v starih prostorih na magistratu. Še preden so začeli urejati muzej se na ta način že javlja potreba, da najdejo za razmestitev uradov kako smotrnejšo in prikladnejšo pot.

Za muzej so v palači rezervirali samo 18 sob v II. nadstropju, avlo v I. nadstropju in pa del pritličja, kar je vsekakor mnogo premalo za institut, ki zavzema že danes mnogo večji obseg, kakor so računali na začetku, in ki bo tudi potem, ko bo urejen stalni rastel. Mestna občina se dogovarja s strokovnjaki na univerzi in muzeju, ki bodo po strokah uredili posamezne oddelke. Muzej bo prikazal razvoj Ljubljane od prvobitnega rimskega selišča do najnovejših dob, razvoj njenega kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja. Posamezne kulturne ustanove in zasebniki tekmujejo med

seboj, kdo bo prispeval več gradiva, da bo ves razvoj čim verneje prikazan. Poseben oddelček bo posvečen razvoju glasbe in teatra, potem razvoju šolstva, socialnega, kulturnega in zdravstvenega dela. Svoj kotiček bo imelo šolstvo v zgodovinski reviji telovadbe in sporta. Na pobudo CMD, ki je od početka matica vsega našega narodno-obravnega dela in katere osrednje žarišče je bilo od vsega početka Ljubljana, bo urejena tudi stalna razstava naše narodne obrambe. Mnogo dragocenih spomenikov zgodovine ljubljanskega mesta je v prejšnjih časih poromalo v dunajske muzeje in mestna občina je že uvedla pogajanja, da se ji zdaj nekaj najdragocenejšega gradiva vrne. Prav tako je mnogo zgodovinskih zbirnimosti zavrnjenih in pozabljenih po raznih ljubljanskih podstrežjih in kletih. Mestna občina se vnovič obrača na meščane s prošnjo, naj ji dajo na razpolago, karkoli utegne biti zanimivega za muzej. V kulturnem oddelku že danes mislijo tudi na priprave za ustanovitev posebnega umetno-obravnega muzeja, ki ga ima v svojem načrtu zbornica za TOI. Za to ustanovo, ki bo bržkone v doglednem času prišla do svoje realizacije, je treba že danes začeti zbirati stvari. Posebno pa je treba za mestni muzej kompletirati zbirke starih ljubljanskih narodnih noš — krakovski, šišenske, poljanske, šentpeterske — ki jih je po starejših hišah brez dvoma še mnogo zavrženih med šaro. Pripominjamo, da lahko lastniki v muzeje razstavljenih reči obdržijo lastninsko pravico, obenem pa dobe od mestne občine zagotovilo, da se njihovi predmeti ohranijo nepoškodovani.

V Auerspergovih palači je vse živo od delavcev, ki pripravljajo prostore. V treh tednih bodo prenovitvena dela končana, nato pa se bo začel mestni muzej polagoma zbirati v svojem novem domu.

Vedno manj vina in piva...

Na evharističnem kongresu se je popilo le malo opojnih pijač

Ljubljana, 24. julija. Vročina sili že neke, da si hladne žejne v alkoholnih, še več pa v brezalkoholnih pijačami. V vroči sezoni je bila druga leta velika potrošnja piva, dočim je vino bilo manj zaželeno. Leta 1932, ko so bile cene vinu najnižje, je bila potrošnja vina veljanska, nato se je od leta do leta zmanjševala. Letos v prvi polovici pa je konzum vina in piva na splošno močno padel. Ljudje varčujejo, omejili so izdatke celo za najpotrebnejše stvari, pa jih ne bi za pijačo! Zato tudi ni večjih veselje in prireditve. Evharistični kongres je bil suh. Mnogi, ki so postavili šotore za vino in pivo, so se močno zaprekli, kajti vsega je bilo tam ob kongresnih dneh potrošeno okrog 1000 l vina in nekaj več piva. Lastniki šotorov niso niti toliko, dobili za vino kolikor so izdali za prostor, za katerega so bile zahtevane čedne vsote, do 300 Din. Po podatkih mestnega dohodarstvenega urada je Ljubljana v 6 mesecih popila

1.582.706 l vina, medtem ko lani v tem času 1.759.293 l. Računajoč povprečno 12 Din za l vina, je Ljubljana zanj potrošila letos že 18.992.472 Din. Največ vina so popili v vročem juniju, namreč 270.243 l. Konzum piva nazadnje leto. Letos do 30. junija ga je steklo v Ljubljani 170.877 l, medtem ko lani 220.768 l. Junija sarmega so Ljubljanci popili 52.412 l piva, lani pa 79.650 Din. Če računamo 9 Din za 1

piva, je Ljubljana izdala za to pijačo letos 1.537.893 Din, skupaj za vino in pivo pa 20.530.365 Din.

Zanimiv je pregled potrošnje po posameznih mesecih, v oklepajih za lansko leto. Tako smo popili vina: januar 239.986 l ((263.443), februar 200.543 (259.692), marec 269.447 (364.537), april 236.821 (296.475), maj 265.666 (312.024) in junij 270.234 (243.122). Pivo: januar 20.412 (33.862) februar 15.825 (17.881), marec 17.075 (19.262), april 24.602 (30.862), maj 49.550 (39.250) in junij 52.412 (79.650).

Jubilej gospe Seršen-Kavčičeve

Danes praznuje v Ljutomeru svoj 70. rojstni dan gospa Marija Seršenova, soproga pokojnega trgovca in veleposestnika vinogradov g. Franca Seršena. Slavljenka je iz ugledne Kavčičeve rodbine pri Sv. Juriju ob južni železnici, živi pa že nad 0 let v Ljutomeru, kjer je ustanoviteljica in častna članica pavskega društva ter zvesta sodelnica drugih narodnih organizacij. Vneto je sodelovala pri vseh narodnih priredit-

vah, zlasti pa pri Ciril-Metodovi podružnici. Leta 1908 se je udeležila Ciril-Metodove skupščine v Ptuj, in je bila z drugimi rodoljubni vred žrtev nemške podivjanosti. Skozi desetletja se je zbirala na njenem domu vsa ljubljanska slovenska inteligenca, njen dom pa je bil vedno tudi zatočišče zavednega muropolnega kmetu, ki je kljuboval navalu germanizma. Njena izredna inteligenca in svež spomin zadivita vsakega gosta gostoljubnega Seršenovega doma. Naj ostane blaga gospa zdrava in srečna v krogu svojih otrok in vnukov do skrajnih mej življenja.

Z mrvo čez skale

Litija, 24. julija

Na desnem bregu Save, nasproti naselju Savi blizu Litije, se dviga strmi Gračanov hrib, na katerem so lepe košence. Zdjaj je ravno čas, ko je domala vse savsko prebivalstvo v košnji. Tudi štrusovi iz Spodnjega Loga so te dni kosili in včeraj spravljali mrvo. Z vrha hriba so jo valili v dolino v velikih balah. Pri tem pa se je primerila huda nesreča. Z balo vred sta zdrvela čez skale kakih 50 m globoko 17-letni fant Potisek in 24-letna Tomsetova. Našli so ju v omedlevici. Na pomoč je bil poklican zdravnik dr. Lebinger iz Litije, ki je pri Potisku ugotovil pretres možganov, pri Tomsetovi pa lažje poškodbe.

Strelna na Drnovem

Krško, 21. julija

Po neznozi vročini, ki je prevladovala dve tretjini meseca, se je v petek dopoldne nepričakovano pojavila nevihta nad Krškim poljem. Med nalivom je večkrat uda-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJA V PREBAVI

vzeti jutru na prazen želodec čašo

prirodne **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Kulturni pregled

Dalmatiko Inkiostri v Umetnostnem paviljonu

Dalmatinski slikar Dalmatiko Inkiostri živi menda že od prevrata v Ljubljani. Prišel je z očetom, ki je pred več leti poslikal stopišče bivše Jadranske banke in je tudi sicer v narodnem dekorativnem slogu ustvaril nekaj del. Dalmatiko je se spodobel pečal z umetno obrtjo, slikal je na svilo stilizirane in ornamentalne kompozicije za blazine in stensko okrasje. Kasneje se je oprijel čistega slikarstva, najgorenkejšega med vsemi kruhi.

Sedaj razstavlja v srednji dvorani umetnostnega paviljona 38 svojih del. Zaprav je ta mala razstava na pogled prav prikupna. Zdi se pa, kakor bi razstavljal trije različni slikarji. Prvi razstavlja monotipije, drugi novejša dela, krajine in cvetlice takih kvaliteta, da kažejo dokajšen talent, tretji pa le cvetlice, ki jim ni mogče pridati kakršnegakoli hotenja sploh in ostajajo v početnem diletantizmu.

Monotipije tvorijo boljše del razstave. Pri nekaterih je treba kar občudovati ubranost barv in nastrojenje, druge so zopet učinkovite zaradi svoje preprostosti in silijo po kvalitetah iz okvira skupnosti: št. 38, 36, 33, 32 so dela, ki jih je mogče tudi kod drugod razstaviti. Sicer monotipiji v svetu ni kaj ne cenijo, ni jih mogče šteti ne med čisto grafiko ne med slikarstvo. Ne reprodukcijki tehniki bi sodile med grafiko, vendar je kar nesmisleno, če se kdo tudi za en sam mogče odtisk. Prednost grafičnih tehnik pa je prav ta, da je mogče delo

razmnožiti kot originale. Med slikarstvo ne moremo šteti monotipiji, ker je slika odtisnena. Pač pa so značilnosti monotipije tiste mehke in prehodi, ki nastanejo nehotno in ki so zasluga slučajja: torej vendar ne čisto hotenje in znanje.

Slikanje rož je nekoliko ženska zadeva. Na stara leta se je ranka Kobolca z njimi mnogo ukvarjala, za njo pa nihče v taki meri kakor Jakopič. Sladkost rožnih barv nima kdovekak opravka s stikovitostjo po slikarskem pojmovanju. Treba je ločiti slikovitost od pisanosti. Ne rečem, da slikar ne slikaj rož, pač pa je moškemu značajno slikanje samih rož nekoliko tuje, kakor na pr. klekavanje, vezenje ali krpanje nogavic. Le kaj lahko zaide v šarenost, namesto da ohrani resnost celo pri najbolj živih barvah.

Zdi se mi, da je po Jakopiču tudi Inkiostri prevzel cvetice za svoje najhvaležnejše modele in moram reči, da z uspehom. Nekateri dajo slutiti moistrovo roko, kar jim seveda ni v kvar. Saj ni slabost, če kdo slika po Jakopičevem načinu: o tem pričajo razstavljeni dela. Kar je tu naslikanih rož, so nedvomno najboljše št. 18, mala slika z anemonami v valbi. Tudi nekateri druge, kakor št. 7, 9, 19, 20 itd., so odlično slikane, prav take pohvale pa sta vredni tudi obe savski pokrajini s Šmarno goro.

Kaj pa je poleg teh kvalitetnih del moč reči o slikah št. 3, 6, 14, 21, 23? To je tisti trešji slab Inkiostri, brez moči in znanja. In nekatere nosijo poslednji datum. Razumem, da je mogče slikati dobre in

slabe podobe hkrati, nikakor pa ne, da je poleg odličnih stvaritev mogče naslikati ničvredne v najslabšem pomenu. Kakih 10 takih del bi mogel slikar iz zbirke izločiti in bi si tako ohranil vse lepši sloves.

Nekateri manjše plastike razstavlja ob tej piliki prof. Ivan Zajec, med njimi nekaj osnutkov iz mitologije, polnih fantazije in zmislja za kompozicijo, ki ga ima kljub svojim letom med našimi kiparji še največ.

Intimna razstava je vredna zanimanja.

C. S.

Nemška zbirka črnogorskih ljudskih povesti Slavist praeke nemške univerze, prof. dr. g. Gesemann, ki je letos izdal obsežno študijo o Črnogorcih, je pripravil za zbirko »Bijeherei Suedosteuropa« novo knjigo z naslovom: »Helden, Hirten und Hajduken«. V nji je zbral najznačilnejše povesti, anekdote in drugo podobno književno blago iz življenja črnogorskega ljudstva. Gradivo močno osvetljuje življenjske razmere in duševnost prebivalstva teh gora, zlasti pa njegovo pojmovanje »čojstva« kot vodilnega življenjskega vzora. Nemška kritika je že dosegla kar navdušenost pozdravila Gesemannovo knjigo, omenjajoč, da odkriva Nemcem svet, ki so ga doslej poznali zgolj iz površnih potopisov in čigar heroična veličina jim je ostala zakrita. Kritiki »Berliner Tageblatt« poudarja, da prof. Gesemann zasluži vso hvalačnost za svojo nenavadno zanimivo knjigo. Prej omenjeni zbirki je izšel kot njen prvi zvezek prevod Stankovičeve »Nečiste krvi«. Zdi se torej da je zbirka smotrno urejevana, saj oba doslej izšla zvezka kažeta stremenje, da Nemci spoznajo najbolj svojske, rasne, izrazito nacionalne izraze jugoslovenske duševnosti. Zbirko izdaja pri založbi Alb. Langen - Mueller Nemška akademija v Muenchenu.

Moje perilo — moj ponos
moje milo — varuh perila!

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženska hvala

mila strela v razne objekte, pogubonosna pa je domala bila za družino posestnika Antona Gorenca na Drnovem, v katerega hišo je udarila okrog pol 11. dopoldne, ko so bili posestnikova žena Ana, 11 letna sin Anton, 8 letna hčerka Kristina in taška Amalija Zorko v sobi zaposleni s trebljenjem fižola.

Udar strele je bil porazen. Po lemezu je našla pot v prvo sobo, iz te v drugo, kjer je vrgla vso družino na tla, udarila nato v vežna vrata in jih popolnoma razkosala ter odšla v zemljo. Posledice bi bile katastrofalne, da niso takoj prihiteli sosedje na pomoč. Prva sta bila na mestu nesreče sosedja Pirc Lojze ter Strle Venko. Našla sta vso družino nezavestno na tleh. Staro mater in oba otroka so prenesli k sosedu Pirgu, kjer so ugotovili, da so močno ranjeni in sicer stara mati v križu, deček v desnii nogi, hčerka pa po glavi in hrbtu.

Sosedje so takoj nato pričeli z umetnim dihanjem, ki so ga na ponesrečenih izvajali neprestano poldrugo uro! Njihovo človekoljubno delo je rodilo uspeh in vse ponesrečence obudili k življenju. Vse priznanje zaslužio Adolf Podbršek, Jordan Franc, Franciška Krampej, Franciška Veščević, ki so se največ trudili z reševanjem. Sosed Miha Škrbina je poskrbel takoj za strokovno pomoč in pripeljal na mesto nesreče primarija krške bolnice g. dr. Julija Murjga, ki je ranjenca pregledal, jim nudil zdravniško pomoč ter odredil vse potrebno, da je vsa družina izven nevarnosti, na poti okrevanja.

Zalostna novica je dosegla posestnika Antona Gorenca v Trški gori, kjer je v vinogradu vezal mladje. Napisal nas je, da izrazimo zahvalo g. primariju in vsem sosedom, ki so kakorkoli pripomogli pri rešitvi njegove družine!

Mlad padar — specialist za ženske

Ljubljana, 24. julija.

Policija je prejela anonimno opozorilo, da se v Orlovi ulici blizu dolenskega kolodvora neki moški na veliko ukvarja z maštvom, zlasti z odpravljanjem plodov. Kriminalni oddelček je uvedel podrobnejše poizvedbe in dognal, da gre za mladega, komaj 31 let starega bivšega rudarja iz Idrije, ki je bil za podobne delikte že nekajkrat kaznovan in je komaj novembra lani prišel spet iz ječe.

Na svojem stanovanju je padar sprejemal pacientke in paciente, ki so prihajali iz mesta in dežele v tolikem številu, da si je kmalu nabral večjo klijento, kakor se lahko z njo ponašajo v tej dobi krize najbolj zdravniki. Razen za umetne aborte je slovel tudi kot specialist za razne notranje bolezni, ki jih je lečil po Knajpovi metodi. Kakor je sam zatrjeval na policiji, je pred kratkim ozdravil nekega poštnega

uslužbenca, ki si je bil nakopal pljučnico in so že vsi zdravniki obupali nad njim. Pri hišni preiskavi so našli razne instrumente, kakršne rabijo ginekologi, aretiranec pa je vztrajno tajil, da bi se bil bavil s splavi.

Nekateri priče, ki jih je policija zaslišala veliko število, pa so izpovedale več presenetljivih podrobnosti. Kakor zatrjujejo padarjeve sosedje, je v zadnjem času sprejel v svoji »ordinaciji« do 40 žensk, ki so prišle zaradi odprave plodu. Neizprašani doktor je zaračunaval za takšno operacijo po 300 do 1000 Din, kakor so se mu zdele premoženske razmere pacientk, in je na ta način služil prav lepe denarje. Največ njegova klijentele je bilo pač iz siromašnih slojev, predvsem kmečkih deklet, delavk in služkinj. O nenavadni spretnosti priča dejstvo, da pri vsej svoji razsežni praksi ni imel nobene večje nezgode, vsaj takšne ne, da bi bila prišla oblastvom na uho.

Nenavadna sreča v nesreči

Ljubljana, 24. julij

Našemu včerajšnjemu poročilu o nesreči, ki se je pripetila na gorenjski progi za poslojem tramvajске remize in katere žrtev je postal 65-letni posestnik Jože Smerajec, po domače Zalezel s Črnuč, naj dodamo še nekaj zanimivih podrobnosti.

Stari Zalezel, ki je vozil nekaj stavbenega pohištva za svojega sosedja Dragarja je precej naglušen. Za tramvajsko remizo drži preko železniške proge navadna poljsko pat, nezavarovana z zapornicami. Niti voznik, ne 13-letni Dragarjev Peter, ki je z njim sedel na vozu in je malo zadremal, nista opazila, da se je v hipu, ko je konj stopil med tračnice, približal popoldanski gorenjec. Strojevodja je v oddaljenosti kakšnih 60 metrov opazil, da grozi nesreča in je dal svarilni signal. Na pisk sirene se je mali Peter zbudil, in ko je v hipu spoznal nevarni položaj, je takoj zviska planil z voza, da se je kar zakotalil po železniškem nasipu. Prav tako pa je začul signal tudi stari Smerajec, ki je kriknil na konja, da bi ga pognal čez tir. Nesreča, ki se je zgodila naslednji trenutek,

je prinesla še dosti sreče s seboj. Konj je bil pravkar preokrajil tračnice, samo voz s pohištvo in voznikom je še stal na tiru. Ko se je lokomotiva približala na dober korak, se je konj splašil, se odtrgal od voza, obenem pa potegnil za sabo tudi starega Smerajca, ki si je bil vajeti ovil okrog roke. V velikem loku je voznik padel na kup kamenja ob progi, da je dobil hude notranje poškodbe in si pretrsel možgane.

Zanimivo je, da konj po katastrofi ni zbežal, temveč da se je takoj nato, ko je opazil, da se je nekaj hudega zgodilo s gospodarjem, vrnil na kraj nesreče in skrbno ovohaval starega Smerajca. Lokomotiva pa je bila medtem že napravila svoje razdeljanje z vozom. Vleka ga je kakih 30 metrov s seboj in ga s pohištvo vred zdrobila do kraja, tako da imata Dragar in Smerajec okrog 3000 Din škoda. Stanje Jožeta Smerajca, ki ga je gorenjec s mesta nesreče prepeljal na glavni kolodvor, nato pa reševalci na kirurški oddelček, je precej resno.

Vozne olajšave za IV. Mariborski teden

Maribor, 24. julija

Kakor smo že ponovno poročali, je generalna direkcija drž. železnice dovolila za poset »Mariborskega tedna« polovično vožnjo, in sicer od 1. do 13. avgusta za dopotovanje in od 3. do 15. avgusta za povratek. Posestniki Mariborskega tedna, ki se hočejo poslužiti te ugodnosti, morajo kupiti na obojni postaji obojni pri Putniku poleg direktne vozne karte do Maribora tudi rumeno železniško legitimacijo K-13 po 5. Din. Vozne karte v Mariboru ne smejo oddati, z njo in z rumeno legitimacijo, na kateri urad Mariborskega tedna potrdi obisk, imajo brezplačen povratek. Legitimacije za vstop na »Mariborski teden« kupijo v Mariboru.

Vstopnice in legitimacije za zunanje posestnike je določila uprava »M. T.« takole: obiskovalcem, ki plačajo za vozno karto do 15. Din, se žigosa žel. legitimacija na podlagi običajne dnevne vstopnice za 5. Din. Ako je plačal za vozno karto od 15. Din, mora kupiti legitimacijo za 10. Din, ki je veljavna za 2 dnevna in 2 večerna obiska. Pri vozni karti od 25. Din do 60. Din si mora nabaviti legitimacijo za 15. Din in ta velja za 3 dnevne in 3 večerne obiske. V primeru, da ga stane vozna karta 60. Din ali več, si kupi legitimacijo za 25. Din, ki mu omogoča 6-kratni dnevni in 6-kratni večerni obisk. Legitimacije se glasijo na ime in je neprenosna.

Vsak zunanji obiskovalec, ki želi ostati več dni v Mariboru in večkrat poseti Mariborski teden lahko v primeru, da je za vozno karto plačal 15. do 25. obojno do 60. Din kupi dražjo legitimacijo, ki mu omogoča željeno število obiskov.

Zunanje obiskovalce opozarjamo na stanovanjski urad Mariborskega tedna, ki postavlja ves čas trajanja M. T. dan in noč pri vseh vlakih na novem peronu glavnega kolodvora. Vstopnice in legitimacije za Mariborčane in vse one, ki se ne poslužujejo polovične vožnje, so: enkratna dnevna vstopnica 5 Din, enkratna večerna pa 3

Din, za otroke, dijake s šolsko legitimacijo in vojaške do narednika pa dnevna ali večerna 2 Din. Stalne legitimacije, ki veljajo za 10 dnevni in 10 večernih obiskov, stanejo 25 Din.

Obup bivšega častnika

Radeče, 24. julija.

Po samoumoru dveh mladih Radečanov, ki sta si dne 7. julija vzela življenje z revolverskimi strelji, je priselila javnost nova tragedija. V nedeljo popoldne se je odpravil od doma iz Jelovega pri Radečah 28-letni bivši aktivni podporočnik Gorjane s prijateljem v gostilno na Jagnjenci. V družbi z neko papirniško delavko sta popila par litrov vina. V pijanosti je Gorjane izvelkel iz žepa tri vrste praška in razlagal, da je to strup. Eden izmed teh praškov je bil arzenik. Tega je zavžil v družbi, nato pil in vžil še drugega. Navzoči so mislili, da si hoče privoščiti le šalo. Dobro uro po zavžitju praškov pa je Gorjane zastokal, da mu je slabo in da ga po želodcu svija. Odpravil se je v spremstvu prijatelja domov. Med potjo ga je obšla slabost in ga je prijatelj komaj še spravil domov v posteljo. Doma se je obupanec zvijal 23 ur v hudih bolečinah in je šele v ponedeljek popoldne podlegel zastrupitju. Nesrečnik je dovršil 6 razredov srednje šole. Stopil je nato v vojno akademijo, a kot častnik je bil zaradi nagnjenja k pijači odpuščen.

KAJONA ZMORE?

S P O R T

Kaj bo v ligi to pot?

Na to vprašanje bi marsikdo rad vedel odgovor! Zaenkrat je določen samo spored, in ta je:

V Beogradu BSK-Slavija O. in BSK-Slavija S,
v Splitu Hajduk-Concordia,
v Ljubljani Primorje-Jugoslavija,
v Zagrebu Gradjanski-Hašk.

Torej zopet kompletan spored, in še z izredno veliko grupacijo. Med najvažnejši tekmi pristihega srečanja v Ljubljani in v Zagrebu. Jugoslavija ima trenutno najboljšo šanso za prvo mesto, ker je doslej zgrubila vsega samo 8 pik. Sedaj je na drugem mestu tik za Haškom, ki ima dve tekmi več. Takoj za Jugoslavijo je pa šansah na vrsti Gradjanski, ki sicer čepi že na šestem mestu, ima pa najmanj odigranih tekem. Z 9 zgrubljenimi pikami je poleg Jugoslavije najresnejši kandidat za prvo mesto.

Če uspe Gradjanskemu revanš in vzame Hašku obe točki, ostane skupaj z Jugoslavijo v odprti dirki proti prvemu mestu; sveda s pogojem, da tudi Jugoslaviji uspe odnesti obe točki iz Ljubljane.

Toda v Ljubljani ni lahko zmagati. Zadnjič smo gledali borbo prvega v tablici s poslednjim. Borba je ostala neodločena. Tokrat se spoprimeta drugi s predzadnjim. Zakaj bi drugi bil boljše sreče kot prvi? V Beogradu je ostala bitka z 1:1 neodločena, ali naj bo doma rezultat slabši?

Reševalni tečaj SK Ilirije

Po velikem uspehu, ki so ga dosegli plavalne šole, se je odločilo vodstvo plavalne sekcije, da organizira plavalne in reševalne tečaje za starejše in bolj izurjene plavalce. Znano je, da imajo severnejši narodi zlasti Nemci slične tečaje že dolgo let in so se pri njih že popolnoma udomačili, tako da mora vsak varnostni organ pred nastopom službe končati tudi reševalni tečaj. Jasno je, da je to velikega praktičnega pomena. Naj čitamo vsak dan o najrazličnejših ne-

srečah, ki zahtevajo dostikrat žrtve samo vsled nepravilnega ravnanja reševalcev. Udeleženci tečaja se bodo morali izuriti v vseh načinih plavanja, dalje skakanja v vodo in predvsem reševanja ponesrečencev. Ker pa ni glavno prinesiti utopljenca na suho in ga potem prepustiti samemu sebi, se bodo morali tečajniki seznaniti tudi z različnimi vajami, ki obude ponesrečenca.

Vodstvo tečaja bo prevzel znani strokovnjak in trener plavalne ekipe SK Ilirije g. prof. Drago Ulaga. Tečaji se bodo začeli meseca avgusta, vendar prosimo interesente, da se čimprej javijo pri ključarju kopališča. Prijavnina znaša 10 Din za osebo. Treninje se bodo vršili v poznih popoldanskih urah.

V nekaj vrstah

Meddržavni teniški turnir med Italijo in Jugoslavijo je bil končan neodločeno 6:6. Po stanju 5:4 za Italijo, o katerem smo poročali v ponedeljek »Jutru« so bile odigrane še naslednje igre: Punčec: Taroni 7:5, 6:1, 6:3; Schaffer: Canepelo 6:4, 7:5, 7:5; Taroni-Quintavalle: Punčec-Palada 4:6, 6:3, 6:2, 3:6, 7:5.

Beograjska Jugoslavija, ki nastopi v nedeljo proti Primorju v Ljubljani, je ojačala svojo enajstoročniko: Spasić, Stokić, Lukić, Paurnović, Radovanović, Anđelković, Miošević, Marković, Lojandić, Sekulić, Zečević.

Razpis tekme za državno prvenstvo v boksu. JBS v Zagrebu razpisuje tekme za amatersko prvenstvo Jugoslavije v boksu takole: Boksalo se bo po pravilih JBS in FIBA v vseh kategorijah, in sicer v dnevih 3. in 4. avgusta v Zagrebu. Pravo nastopa imajo verificirani boksači, prvaki države, prvaki mest odn. drugo- ali tretjeplasirani v teh prvenstvih po uvidevnosti saveza, v vseh kategorijah. Prijave se sprejemajo do vklj. 1. avgusta. Nastopiti bo treba v predpisanih dresih in čevljih, z globokim ščitnikom. Startarina znaša 10 Din za boksača in se plača pri tehnanju. Tehtali se bodo boksači po pravilih JBS od 19. do

20. na mestu tekmovalja. Boksalo se bo po cup-sistemu, boksač z boksačem do izločitve; zmagovalac z zmagovalcem za 1. in 2. mesto, poraženca za tretje mesto. Nagrade dobe trije plasirani. Tekme bodo v dvorani 2.G.S.D. Makabija v Zagrebu, Palmotičeva ul. št. 22 ob 20.30. Stroške za potovanje in bivanje plačajo klubi sami.

2. S. K. Hermes (koles. sekcija) sklicuje za drevo, ob 20. v Kerševici restavraciji sestanek vseh članov in dirkačev. Razpravljajo se bo o poteku in obračunu zadnjih dirkaliških dirk, kakor tudi o udeležbi na prihodnjem državnem prvenstvu.

Naši plavalci na tujem

Pismo našega posebnega poročevalca s turneje »Juga« na poti v Bruselj.

Naslednja trening tekma 17. t. m.

je bila v Hahnenklee s posameznimi točkami plavanja kot prejšnji dan. Od obeh moštev so waterpolisti igrali stafeto 7x50 m, in sicer Schwimm-Club Magdeburg 1896 v času 3 min. 25. sek., dočim so naši zaostali kakih 5 m. Ciganović vodi, a Standinger izgubi pridobljeni naskok. Mihovilič zopet zmanjša razliko, dočim Dabrovič zaostane in Bibica obdrži razliko, poveča pa jo Samardžić, Cvjetković slednjič pobegne izven proge. Čas 3 min. 34. sek.

Waterpolo tekma je pa bila z naše strani mnogo boljše kot prejšnji dan z rezultatom 7:5 za Magdeburžane. Naši so nastopili v голу z rezervami Mihoviličem, ki pa je tudi razočaral, in s Standingerjem, ki več obeta kot mali Tošović. Ta tekma je pokazala, da manjka našim igranje in igranje. Bili so bolj odporni kot dan prej, tudi urnejši in smotnejši v podajanju. Če bi imeli še kakih 14 dni do bruseljskega turnirja, potem bi bilo res kaj nade na uspeh.

18. jul. trening-tekma v Guestenju je bila za nas vsaj deloma zadovoljiva. Mi-mogrede omenjeno sta startala v tem malem provincialnem mestu tudi japonska »zvezdnika« Tsuruta in Tanakashi, svetovna rekorderja.

Plavalci obeh moštev so najprvo igrali stafeto 4x50 m. Magdeburžani so prispeli na cilj prvi v času 1 min. 55 sek. 7. naši v postavi Tošović - Dabrovič - Tarana - Cvi-

jetković v času 2:02.2. V 100 m prosto premaga Schwarz z lahkoto v času 1:00.6 Ciganovića s časom 1:03.

Sledila je waterpolo trening-tekma, zmagali so po precej dobri igri naši s 5:4 v postavi Fabris - Cvjetković - Tarana (rezerva) - Dabrovič - Bibica - Ciganović - Standinger.

Naši so pokazali, da polagoma prihajajo zopet v formo. Do zmage jim je pomagala odločnost pred golom in malo ostrejša igra kot sicer. Rezerva Tarana je zadovoljiv ter moštvo po odhodu Cvjetkovića, ki se je pokazal nediscipliniranega, ne bo trpelo prevelike škode.

Nastop v Magdeburgu

Magdeburg, 21. julija

Danes je nastopil naš »Juga« v trening-tekmi proti tukajšnjemu Schwimm-Clubu von 1896 in zaigral neodločeno s 3:3. Jug je nastopil v postavi: Fabris-Samardžić-Cvjetković - Dabrovič - Tošović - Ciganović-Standinger.

Nekaj o potoku: Takoj po začetku pada, Ciganović žogo Cvjetkoviću, ta Tošoviću in Dabroviču, ki strelja na gol, toda Heinrich prestrže. Kmalu nato zagreši Cvjetković foul nad Schwartzem, ki odda žogo Schulzu in ta doseže prvi gol za Magdeburg - 1:0. Zopet dobi Ciganović prvi žogo ter po lepi kombinaciji Tošović-Standinger izravna - 1:1. - Schäfer zagreši nad Standingerjem foul in Ciganović pošlje lepo podano žogo v gol - 2:1.

V drugem polčasu je že bolj temno, ker se je tekma pričela šele ob 1/8. - Takoj v začetku navalajo Magdeburžani na vrata »Juga« in Schwarz ostro strelja, Fabris je na mestu. Naenkrat nastane pred golom »Juga« nevarna situacija in iz gneče jim uspe doseči drugi gol; Fabrisu je ušla žoga. Požene se za njo iz gola, mesto njega se postavi v naglici v gol Cvjetković, kateremu pa strel Schwartz iz bližine 3 m uide med rokami, 2:2. - Cvjetković, ki je danes kar besen, se obesi na Schwartz; zato dikira sodnik kazenski strel, ki se po kombinaciji Schwartz-Schulze spre-

mem v gol - 3:2 za Magdeburžane. - Komaj je Samardžić rešil nevarno situacijo in podal žogo preko sredine, doseže Standinger po Dabroviču podani žogi gol. Naši so izravnali - 3:3. Igra postaja vedno bolj divja, napadi obojestransko zmerom bolj srditi. Sodnik izključuje Ciganovića, kar nam pa ne škodi več mnogo.

S to tekmo si je »Juga« zopet popravil ugled, kajti dosedanje so pokazale - razen poslednje v Guestenju, kjer je zmagal zaslužno s 5:4 - moštvo v zelo slabi luči. Pri današnji tekmi so bili vsi igralci na svojem mestu; omalovaževani Fabris se je opravičil, od branilcev je boljši Samardžić, dočim je Cvjetković pretrdil in malo prerobusten, v nevarnih situacijah si pomaga preveč odkrito, kar bo v Bruslju lahko usodno. Dabrovič kot half pa čisto rad skriva žogo podse; v tem oziru je bil danes mnogo boljši in sploh na mestu. V napadu je prednjačil neumorni Luka, ki sta ga marljivo podpirala i Standinger - ki je mnogo boljše kot lani - i mali Tošović kot rezerva.

Tekmo, ki ji je zaradi nestalnega vremena na plavalšču v stranskem rokavu Labe prisostvovalo le približno 300 ljudi, je vodil znani mednarodni sodnik Nemeec-Benecke, ki to pot ni bil tako strog kot sicer in je zadovoljil obe stranki.

K.-f.

SOKOL

Sokol I. Ljubljana-Tabor se udeležil korporativno proslave 30-letnice bratskega Sokolskega društva Ziri v nedeljo 4. avgusta. Prevoz do Zirov in nazaj bo s tovornimi avtomobili. Prijave sprejema društvena pisarna do najdalje 1. avgusta in daje vse informacije. Pozivamo vse članstvo k čim večji udeležbi te velepomembne proslave bratskega društva na skrajni meji države.

Sokol Tržič. Na sestanku, je v petek predaval br. dr. Gruđen ob 15-letnici Zalogstnih dogodkov v Juljski Krajini, ko so goreli naši narodni domovi. Br. starosta dr. Premrov je priporočal o vtiših na zletu bolgarskih Junakov v Sofiji. Obenem je žestil bratu Vidmarju k 25-letnici neumorne dela v Sokolu.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Uradnika

načinika, absolventa trgovske šole ali akademije, sprejemamo. Podrobne pogoje pod »Razpisni korespondenca« na ogl. odd. Jutra.

Praktikantino ali starejšo moč

resno, pošteno, ki ima vselej do enostavnih pleznikov del in event. detajle blagajne sprejema boljša špacirja. Ponudbe z navedbo gol, dosežanega službovanja, sliko in znatno na odgovor na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana - Zanesljiva«.

Mesto občinskega sluga

poznavno, in 2 pogodbeni mesec čestitav razpisuje občina Moste, v res. Ljubljana okolica. Pravilno kolikavane prošnje, opremljene s listinami po števu 7 in 8 urde ob občinskih uslužbenih, je vročiti do 30. avgusta t. l. pri tej občini. Uprava občine Moste, dne 23. julija 1935.

Službe išče

Pisarniško zastopstvo poverjenstvo ali alično, štem poleg lastnega posla. Lasten lokal v centru Ljubljane. Ponudbe pod »Mojalnice«.

Šivilja

se priporočila na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

G. Th. Rotman:

Pobegli cvetlični lonec

Lonca sicer nisva bili mogli najti, čeprav je bil v hiši, in snaha stare žene nama je bila s svojega lastnega vrta vsadila vanj novo rastlino. Ker sva taki vrli dekletci, je bila rekla Nu, saj tudi sva, o tem ste se menda prepirali!

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

1544-23

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Miši, podgane

Za svoje oblastene prirane in atestirane patrone na dimni plin za ugonabljanje podgan, miši in hrčkov, ki imajo presenetljivo radikalen učinek. Skemo povod zastopnika. Za usloje je potrebna kavelja Din 1000-2000. Ing. Schacherl, Novi Vrba.

Tovarna kos

in sprov izše potnika, ki bi intervjeno obdeloval driskovino. Pisane ponudbe z navedbo referenc na: Henrik Kieffer, d. z. o. z. Sv. Lovrenc na Pohorju. Vse neobne intervencije izključene.

Prodam

Beseda 50 par, davek 2 za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izložena stojala

In kovinske predmete tudi Krom - Kovina, Ljubljana, Trzavska 34.

Lahka letna oblačila

bourret, kaša, sport blaz, lister, perilo itd. v lepi izbiri poceni naprodaj pri Preskerju.

Podgane, miši, hrčke itd.

ugonobite radikalo samo s intenzivno Schacherl patrone na dimni plin. Atestirane reference na razpisarja. Intenzivno Schacherl, Novi Vrba.

Posredujem denar na hranilne knjižice

vseh denarnih savodov Rudolf Zore, Ljubljana.

Gledališča 12, telefon 38-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v znakom.

Hranilno knjižico

kupim do 30.000 Din. Plačam 70% do 100% v dveh mesečnih obrokih v gotovini. Ponudniki naj pošljejo dopise do 31. julija po znakom »Denar« na pošto ležeče pošta Radmirje, Savinjska dolina.

Lokali

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (30)

Brivnice

za dame in gospode, prodam, industrijski kraj, cca. 15.000 Din. Kos Primorje, Kranj.

Pisarniški prostori

v pridliču v Dalmatinovi se oddajo z avgustom. Poročnice v stavbi pisarniškove c. 2/1.

SENZACIONALNA KOLONJSKA VODA

»BOURJOIS« PARIS

Raztežno mizo

5 stolov in otomano iz orahovega lesa, dobro ohranjeno ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Arnika korenine

arnika cvetje in lipovo cvetje kupuje po najvišji cenah Ed. Pišler, Vrhnika, Dravska banovina.

Auto, moto

Praga Baby 1935. Idealen majhen voz s 4 sedeli, ki porabi 8 litrov benzina na 100 km, enovredno eleganten, odgovarjajoč vsem zahtevam. Ponudbe pošljite: Zastopstvo Praga avtomobilov, Zagreb, Svadljev trg 12. Ugodni plačili mesečni obroki.

Tovorni auto

tehtak dobro ohranjen, kupa. Ponudbe na M. Josip Celje.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vloge!

Nakup - prodaja - posojila - vnovčenje - za gotovino - zaugodnje. Poslovni čas: od 4 d. Zagreb, Praska 6/11. tel. inter. 38-38. Vse informacije brezplačno.

Posredujem denar na hranilne knjižice

vseh denarnih savodov Rudolf Zore, Ljubljana.

Gledališča 12, telefon 38-10

Za pismen odgovor priložite 3 Din v znakom.

Hranilno knjižico

kupim do 30.000 Din. Plačam 70% do 100% v dveh mesečnih obrokih v gotovini. Ponudniki naj pošljejo dopise do 31. julija po znakom »Denar« na pošto ležeče pošta Radmirje, Savinjska dolina.

Lokali

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (30)

Brivnice

za dame in gospode, prodam, industrijski kraj, cca. 15.000 Din. Kos Primorje, Kranj.

Pisarniški prostori

v pridliču v Dalmatinovi se oddajo z avgustom. Poročnice v stavbi pisarniškove c. 2/1.

SENZACIONALNA KOLONJSKA VODA

»BOURJOIS« PARIS

Posest

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (30)

Prodajna hiša

Proizvedbe pri M. Svajger, St. Vid nad Ljubljano.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

oddam s pritliklami s 15. avgustom ali 1. septembrom. Poizve se v Vodmatki ul. št. 21.

Enosob. stanovanje

s pritliklami in vrtno, pod enim ključem, odda upraviteljstvo. Trzavska cesta 16.

Trisob. stanovanje

s kopalnico v villi na Opekarski cesti, oddam z avguatom. Poizvedbo v stavbi pisarni. Rimska cesta 2/1.

Stanovanje

prostorna kuhinja in soba s pritliklami, takoj oddam v Milčinskega ulici 62 (Ljubljana VII.).

Trisob. stanovanje

oddam takoj. Več pri kamnoseki industriji, Vodnik Kolodvorska 34.

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanj

s kuhinjo, kopalnico in blazni Narodne banke. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Cena 7«.

4 - 5 sobno stanovanj

v centru mesta 18. avg. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Sonca«.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

parketirano, v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in upo rabo kopalnice v strogem centru, oddam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Brezposelni šofer

Zvezde šoferske dravske banke, ki se oglašuje pri tiskarju. Mišičeva 23. Rudolf Malabola.

Veliko prazno sobo

ali opremljeno s vso opremo za 2 osebi, oddam na Mestnem trgu za avgust. Poizve se pri Soklić, Karlovška 28.

Prazno sobo

veliko, sončno, s posebnim vzhodom, oddam. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno čisto sobo

iskem, s posebnim vzhodom v mestu, ne na periferiji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čista soba«.

Ženitve

Beseda 1 Din, davek 2 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Človek je rekel — in bil je dež

Znanost hoče zavladati tudi nad vremenom ter si pokoriti naravo tam, kjer je še najbolj uporna

Vprašanje umetnega dežja

V črni Afriki bi jele čarovniki ure in ure enokomerno po bobnih, da bi priklicali dež, lamaistični menihi v Tibetu delajo trušče z ropotuljami, v Avstraliji tulijo domačini proti brezoblačnemu nebu, da bi se jih bogovi usmilili z dežjem — v kulturnih deželah pa delajo tehniki in meteorologi neumorno noč in dan, da bi končno rešili starodavni problem umetnega dežja ob poljubnih priklakah.

Ti napori znanstvenikov še niso dali velikih uspehov, saj še danes ne vemo natančno, kakšne so sile, ki odločajo na zemlji o vremenu, in kako delujejo. Vemo samo, da so te sile ogromne. Ugotovili so n. pr., da je ozračje nad severno poloblo v januarju za kakšnih deset milijard ton težje nego ob letem času nad južno poloblo. Iz tega si lahko predstavljamo, kakšne sile so potrebne, da izvršijo tako ogromne preložitve zračnih mas v zvezi z menjajočimi se temperaturami letnih dob.

L. 1919. je avstralski osrednji meteorološki zavod sporočil, da je sposoben s posebnimi raketami in drugimi pripomočki izsiliti iz oblakov, ki se hočejo razpršiti, dež. Vsaka deževna postaja te vrste bi stala 400 funtov, isto toliko bi znašali letni obratni stroški. To je bilo predrago in poskus v tej smeri so se ustavili. Dve leti pozneje je zbudil pozornost vsega sveta slični poskus: Američan Hatfield, in farmarji so mu dali 50.000 dol., da bi svojo idejo izvedel. Poda dež, ki ga je proizvajal, je bil daleč pod letnim povprečjem in danes ni več znano, da li je dosegel še kakšen večji uspeh.

V novejšem času so imeli nekaj uspeha z raketami, ki se razpočijo med oblaki in preprečujejo točo, v švic. A to je le delna rešitev starega problema in še ta rešitev je uporabna menda samo za neke določene, posebno ugodne okoliščine. Hamburški profesor Weygand in angleški raziskovalec Bancroft sta delala poskuse za razpršitev

megle. Pri tem se je zgodilo, da je začelo iz megle deževati, torej sta dosegla uspeh, ki je v nekem pogledu vse važnejši nego to, kar sta splošne nameravala. Bancroft je stresal iz svojega letala v oblake pozitivno nabiti pesek. Ob Zuyderskem morju je fizik Veraart trosil v oblake spet leden prašek, momeč, da bo to zračno vlogo prisililo, da se skondenzira okrog teh kondenzacijskih jeder in se spusti v podobi dežnih kapelj na tla. Drugod so trosili v oblake kaolin, v Južni Afriki pa navaden pesek. Vsi ti poskusi so dali zelo omejene uspehe.

V Rusiji so hoteli stvar rešiti s pomočjo električnega generatorja visoke napetosti, s katerim so oblakom lahko dajali napetost 75.000 voltov. Ni znano, kakšen je bil uspeh, kakor ni znano, da li je praktično izkoriščajo rezultate neklih drugih poskusov, ki so jih vršili v Ruskem Turkestanu. Lani je bilo o tem veliko govora, trdili so, da je uspelo Rusom izumiti cenene metode za proizvajanje umetnega dežja, odprave megle in toče. Potem pa so nadaljnje vesti o tem utihnile.

Kakor vidimo, stari problem človeku ne da miru, vedno znova se vrača k njemu in ga skuša rešiti. Vsaka nova katastrofalna suša in vsaka toča ga vzpodbuja k nadaljnjemu delu. Znanost je zmogla že marsikaj, kar je bilo videti prej nemogoče.

Nova odprava v Severno Ledeno morje

Te dni je odšla v Severno Ledeno morje nova arktična ekspedicija, obstoječa iz 78 članov. Njen vodja je G. Ušakov, ki ga kaže slika pred odhodom

Fotografirajoči telefon

Londonski inženjer Cannel je že lansko leto izumil telefon, ki ti omogoča videti osebo, s katero govoriš. Sedaj je ta izum izpopolnil še v toliko, da ta telefon sobesednika tudi fotografira. Posebne vrednosti je pa to, da fotografira avtomatično tudi vsakogar, ki te je klical med tvojo odsotnostjo. Ko se vrneš domov, dobiš njegovo fotografijo in če ga poznaš, ga lahko pokličeš.

Iz črnega cesarstva

Ras Moulouguetas, abesinski vojni minister (na levi) in vojščaki njegove garde

Polet čez severni tečaj

Najkrajša in najudobnejša zveza med Moskvo in San Franciscom

V Moskvi so se že dalj časa pripravljali za velik vztrajnostni polet iz tega mesta v San Francisco preko severnega tečaja. Ker so čakali samo še na nastop ugodnega vremena in je zadnja vest sporočila, da je to ugodno vreme nastopilo, je sovjetsko letalo ta čas menda že na svoji poti.

Vodja poleta je sloviti ruski letalec Levanevski, ki se je svojačasno odlikoval med reševalci »Čeljuskinov« ekspedicije. Moskovska »Pravda« piše, da je njegov namen pokazati, da je polet preko severnega tečaja najkrajša in najudobnejša zveza med dvema deželama, ki ležita drugače daleč narazen. Promembno je pri tem tudi to, da polet od severnega tečaja dalje ne pojde naravnost proti Aljaški, temveč nekaj bolj na levo preko doslej še popol-

noma neraziskanih predelov Ledenege oceana. Rusija je izdala 40 polarnim vremenskim postajam na svojem arktičnem ozemlju nalog, naj oddajajo Levanevskemu v kratkih presledkih vremenska poročila, da bi mu olajšali njegovo nalogo.

Kanada in Zedinjene države so rade volje izdale sovjetskemu letalcu dovoljenje, da sme leteti nad njihovim ozemljem, ter mu obljubile svojo pomoč. Inženjerski oddelek sovjetskega trgovskega zastopstva v New Yorku je odposlal v ozemlje reke Mackenzie letalo, da bi tu osnovalo vremensko postajo in proučilo ta del proge. Specialno vremensko postajo za Levanevskega so osnovali tudi v Seattlu v Kaliforniji.

Jenny Dolly se poroči

Iz Amerike poročajo, da se je znana plesna umetnica Jenny Dolly poročila z bogatim sodnikom. Sestri Rosie in Jenny Dolly sta pred nekaj leti uživali po vsem svetu veliko slavo.

Rosie se je poročila z nekim ameriškim filmskim strokovnjakom, Jenny pa je v Parizu otvorila modni salon. Zaročila se je z londonskim veletrgovcem Selfridgem, toda ta zveza je šla zavoljo odpora njegove družine po vodi. V drugič se je zaročila z lastnikom igralnice v Ostendu, a tudi iz te zaročke ni bilo nič, ker si mož ni mogel izposlovati ločitve od prve žene.

Nato je prišla težka nezgoda in z njo zvezana bolezen, ki je umetnici pobrala večji del imetja, končno so jo zgrabile angleške carinske oblasti in jo obsodile na plačilo okrog 15 milijonov dinarjev, ker je svojo nakit vtihovala na Angleško. Da je mogla to ogromno globo plačati, je morala prodati vse, kar je imela.

Nazadnje je odšla keestri v Ameriko in tu se je seznanila s sodnikom, ki jo bo po toliko neprijetnih doživljajih menda le pripeljal v zakonski pristan.

Zavarovali ste

si Vaše življenje za slučaj smrti, pri tem pa ste pozabili, da je mnogo važnejše:

zavarujte si Vaše zdravje za slučaj bolezni! Pridite v RADENSKO, doma pa redno pijte

RADENSKO

našo najmočnejšo mineralno vodo po količini in raznolikosti prirodnih sestavin

Zanimivosti iz vsega sveta

V zelo suhem predelu Severne Afrike imajo studence, ki izvirajo v zraku. V naglem prehodu iz vročega dne v mrzle noči, se nabira tam rosa na velikih skriljastih ploščah in je toliko, da ustvari cel studenec.

V svetovni vojni ci je neki vohun izmisli bistroumno skrivališče za svoja sporočila, namreč votlino med dvojno steno svoje pipe, v katero je šla cela vrsta tenkih papirčkov. Tudi če je mož na vse pretege kadil, se ti papirčki niso sežgali. V nevarnosti pa je lahko samo malo zavrtel pokrov pipe in že so se papirčki s svojimi sporočili spremenili v dim.

Od leta 1041. do 1040. so imeli na angleškem dvoru posebnega kikirikarja, ki je imel nalogo, da je na pepelnico sredo opolnoči z glasnim kikirikanjem spomnil vladarja na Petrovo izdajstvo in na pokoro. Leta 1840. je sedel mož kraljice Viktorije v popeljnični noči zatopljen v neko knjigo v svoji delovni sobi, ko je planil v sobo možak in zakričal svoj »kikiriki«. Vladar, ki ni nič vedel o tej stvari, se je tako ustrašil, da so potem 799letni običaj takoj odpravili.

V samostanu v Alcobari na Portugalskem imajo ogromno kuhinjo, skozi katero teče reka Alcoa. Kadar si meihii požehe rib, je treba kuharju spustiti samo mrežo v vodo, ne da bi stopil iz kuhinje.

V ameriških južnih državah imajo mnogi čmci navado, da puste listke s cenami na svojih oblekah, ker hočejo s tem pokazati, da so si jih kupili v trgovini, ne pa izdelali doma.

Američanke izdajo za lepoticenje, friziranje, manikiranje in vse preprate, ki spadajo sem, letno 350 milijonov dolarjev. Od te nenasiťne potrebe po »lepotic« živi v Ameriki nič manj ko 60.000 podjetij. Nekatera med njimi inkasirajo letno do 10 milijonov dolarjev.

Novo letališče v Pragi

V Pragi gradijo ta čas še drugo letališče, ki ga predajo njegovemu namenu pomladi prihodnjega leta. Opremljeno bo najmodernejše in bo veljalo 100 milijonov kron.

Radio

izvleček iz programov

Četrtek 25. julija

Ljubljana 12: Od tam, kjer citrone cveto! (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: čas, obvestila. — 13.15: Kino orgle na ploščah. — 14: Vreme, spored, borza. — 18: Harmonika, godalni trio in plošče. — 18.50: Slovensčina za Slovence (dr. Kolarič). — 19.10: čas, vreme, poročila, spored obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos iz Beograda. — 21.30: čas, poročila, vreme, spored. — 22: Pesmi in ples iz Ljubljanske šramel kvarteta, vmesne pesmi poje Mirko Premelič. Beograd 16: Salonska muzika. — 17: Narodne pesmi. — 20: simfoničen koncert. — 22.20: Ruske pesmi. — 23: Lahka glasba. — Zagreb 12. 10: Trio. — 17.15: Godalni kvartet. — 20: Prenos iz Beograda. — Praga 19.25: Vojaska godba. — 20.15: Zabaven program. — 21.05: Čelo. — 21.35: Ples. — 22.35: Skandinavske pesmi. — Varšava 20.10: Orkestralni koncert. — 21: Sim. koncert. — 22.10: Lahka godba. — Dunaj 12: Orkester. — 19.45: Orgelski koncert. — 20.10: Beethovnov koncert. — 22.20: Pesmi. — Berlin 20.10: Mešan letoviški program. — 22.30: Plesna muzika. — München. — 20.15: Prenos iz Stuttgarta. — 23: Plesna glasba. — Stuttgart 20.15: Plesni večer. — 22.30: Komorna glasba. — 23.15: iz Berlina. — 24: Schumannov koncert. — Rim 20.40: Massenetova opera »Pepelčica«.

A NEKDOTA

Prehitro je prišlo

Ko je pred leti Malypetr sestavil češkoslovaško vlado, bi moral postati dr. Matoušek drugi minister trgovine. Narodni demokrati pa so imeli za to mesto celo vrsto kandidatov. Tako je predsednik lahko sestavil vlado šele kasno zvečer. Člani nove vlade so dobili zato šele po polnoči obvestilo, da so ministri, in da se naj javijo drugi dan ob 9 uri na Hradčanih zaradi priseege.

Res so bili drugi dan vsi ministri točno zbrani, samo Matoušek se je precej zamudil. Bil je nekako v zadregi in se je skrbno držal v ozadju. Ko so ga vprašali, zakaj se stiska s hrbtom k zidu, je zatarnal: »Prišlo je vse tako naglo, da si nisem mogel dati zlikati jaketa. Na hrbtu je silno zmečkano«.

»Nič vas naj ne skrbi, ga je potolažil minister dr. Meissner, se bo vsaj vedelo, iz kakšne gneče ste se dokopali do ministra«.

VSAM DAN ENA

»Ferdo, spet se moraš preobleči! Tudi za to obleko ni več prostora v kovčegu!« (»Judge«)

Ženske in dolgost življenja

Zanimive ugotovitve angleškega zdravnika

Dočim se je povprečje človeške življenjske dobe v zadnjih 50 letih močno dvignilo, trdi angleški zdravnik prof. dr. James Irvington na podlagi svojega proučavanja, da živi današnja ženska povprečno dve leti manj nego njena mati in stara mati.

Vzroke za ta pojav, ki je v hudi opreki z osebnim vtisom, ki ga ima vsakdo izmed nas in tudi v opreki z dosedanjimi znanstvenimi izsledki, je iskati po mnenju dr. Irvingtona v današnjem življenjskem načinu ženske. Živi gotovo bolj intenzivno in živčno nego ženska minulih dob. Da išče angleški zdravnik krivdo tudi v današnji ženski modi in v načelu vitke linije, se

razume samo po sebi, čeprav mora po drugi strani priznati, da je današnje žensko oblačilo v mnogih pogledih veliko bolj zdravo, pametnejše in bolj praktično, nego je bilo kdaj prej. Ne ugaja mu pa, kako se ženske oblačijo pozimi. Po njegovem bi morale biti za svoje telesno in duševno zdravje v tem času odete v debelo plast tolašče.

Profesor Irvington trdi, da so bile ženske v njegovi mladosti neprimerno odpornejše nego danes. Niso bile sicer tako krepke in tudi niso toliko zmogle, zato pa je bila njih sposobnost pasivnega prenašanja vseh nadlog in bolezni toliko večja.

50 frankov za nezadostno oblačilo

Sodni proces — izborna reklama za plesalko

Poročali smo o tožbi, ki jo je vložilo pariško državno pravništvo zoper ameriško plesalko Joan Warnerjevo, ki je nastopala v nekem lokalni odeta — v pomado, puder in raznobravno luč reflektorjev. Ta proces se je končal sedaj s tem, da so plesalko obsodili na 50 frankov. Imela pa je za zagovornika najslavnejšega francoskega odvetnika, Henrija Torresa.

Dočim so razne priče zagotavljale, da niso na plesalki med njenim nastopanjem

opazili ničesar takšnega, kar bi bilo smetrati za nekakšno stvarno oblačilo preko odločilnih mest, je Torresa ob splošno veselosti znagovalno predložil sodnemu predsedniku kosček blaga, ki ga je Warnerjeva vendarle imela na sebi, in to je odločilo, da so ji prisodili samo 50 fr globe.

Lastnika lokala, v katerem je nastopala, pa so obsodili na 500 fr., ker ni bil na programih navedel, v kakšnem kostumu na stopa plesalka.

Senzacionalno odkritje

V bivšem nemškem delu Nove Gvineje so avstralski raziskovalci že lani odkrili še neznan rod domačinov, ki je bil na visoki kulturni stopnji.

Sedaj pa poročajo, da je avstralskemu etnologu dr. Acheryu uspela še vse bolj senzacionalna najdba. V pragozdu je namreč odkril ogromen labirint v skalo vsekanih hodnikov, ki so vodili do velikanskega mavzoleja, v njem pa je bilo večje število izborno ohranjenih človeških mumij. Ta trupa so čepela vsa na tleh in so si podpirala glavo z rokami. Achery cenil starost te najdbe na več tisoč let in ni izključeno, da se obetajo znanosti tukaj še nepričakovana dognanja.

Holandska tihotapska ladja na Donavi

Iz Bolgarije je priplul te dni na Dunaj parnik neke holandske družbe. Iztovoril je v redu svoj tovor in je odplul dalje proti Lincu. Med tem pa so dobile tamošnje carinske oblasti obvestilo, da ima parnik s seboj veliko tihotapskega blaga. V Lincu so prišli nanj carinski uradniki, ki so ga pregledali do dna in našli na njem res velike količine bolgarskih cigaret in tobaka. Nato so kapitana in nekega častnika aretirali, parnik in njegovo nezacarinjeno blago pa so zaplenili. Z vso svojo vrednostjo bo jamčil za plačilo globe, ki bo znašala več nego tri in pol milijona dinarjev.

Kupuj domače blago!

Nemška miroljubnost v praksi

Nemčija oborožuje v zadnjem času s mrzlično hitrostjo svojo vojsko s najmodernejšim orožjem. Na sliki vidimo tip modernega tanka, ki jih je dobila nemška armada v večjem številu